APOLOGETICA PRO SEMPER LAUDABILI, INUIOLABILITE RQUE...

Innocenzo Casanova

APOLOGETICA

DISSERTATIO

Pro non eſu Carnium

CARTVSIANORVM.

APOLOGETICA

Pro ſemper laudabili, inuiolabiliterq; ſeruata à carnibus abſtinentia Cartuſianorum perpetua.

A QVIBVSDAM

Non Clari nominis Scriptoribus impugnata.

INNOCENTIANA

DISSERTATIO NOVISSIMA

Prodiderat

SS. D. N. INNOCENTIO

Nominis huius XI.

Pontifice Optimo Maximo Illuſtrante.

VENETIIS, Apud Brigongium Anno lucis exortæ 1686.

Superiorum permiſſu.

Procurante Ill. D. Præſidente Canale.

mo

B.D.N. INNOCENTIO XI.

H.F. Innocẽtius Casanoua Cart. pedes osc.

VEnite Gẽtes, Populi confluite, Habitatores seculi properate: venite, & videte Opera Domini, quæ posuit prodigia super terrã. En Caro, carni, & sanguini non cõmunicans, rectus homo. En Homo, hominis trabeâ oneratus, honoratus signaculo Angelorum. En Angelus in carne positus, oppositus carni. Fuit Homo diebus illis missus à Deo; cui nomen erat Ioannes: Hic venit in testimonium, Lucerna Solis præuia, vt testimonium perhiberet de Lumine; vt omnes crederent per illum. Est homo

&

& nunc quidem, nouiſſimè diebus iſtis à Deo miſſus; cui nomen eſt INNOCENTIVS: vt Innocentē Agnū mundi peccata tollentem, Agniculus innocēs, Mūdo reddat propitiatū; Omneſq; per illum ſalutē conſequi mereātur. Hunc nēpè manibus Innocentē, aſsūpſit Deus in miniſteriū: Hūc corde mundū elegit; vt Mundū regeret vice ſuâ; Innocētiam in Eccleſia, Eius Vicarius, exerceret: nè reconciliatione Grex ampliſſimus fruſtraretur. Beatus ergò Quē elegiſti, Deus, & aſsūpſiſti: habitabit in Atrijs tuis. Beatus eſt, & benè ſibi erit: dū abſtractus totus à mundo; diſtractus totus à ſeculo; totus à ſenſibus ſegregatus

tus:nō ſapit quæ carnis sūt, ſed quæ Spiritus Dei; Tibiq; Æterno Deo viuo, & vero viuit abſorptus: Tuæ Maieſtatis Æſtaticus cōtemplator. Ah! Gloria noſtri ſeculi: honos Italiæ: Mūdi decus. Ecce verè Iſraelita, in quo dolus non eſt. En vtiq; Sacerdos magnus, qui in diebus ſuis eſt Deo placens. En Seruus oppidò fidelis, & prudens, quē cōſtituit Dominus ſuper familiā ſuam. Miles eſt; Miles fuit; eritq; Miles: Militibus Cæleſtis exercitus accenſendus. Beati itaq; Serui tui, qui aſſiſtunt coràm te omni tēpore, & audiunt Sapientiā tuā. Viciſti famā virtutibus tuis. Sit *D*ominus Deus benedictus, Cui cōplacuiſti; &

po-

posuit Te super thronũ; vt faceres Iudicium, & Iustitiam. En igitur, Seruorũ abiectissimus, coràm asto, SS. tuis pedibus prouolutus, benedictionem efflagitans, quâ saluandus. En pauper, en mẽdicus, en cunctis egentior, Tibi Patri SS. perpetuæ à carnibus abstinentiæ nostrũ pronus offero Holocaustũ: certus respici; vbi Tu, non carnis quidem, non sãguis; sed totus verè Spiritus, totus omninò Spiritualis: à Carnibus, & Carnalibus abhorrere visus es sẽper. Respice ergo, Beatissime Pater; abstinentesq; seruos, & filios tuos humiles benedicere dignare: vt ex tua benedictione floreamus.

Confratribus S. N. O. Cartusiani Alumnis H. Conseruus, Innocentius, N. C. P. salutem in Domino, & Statutorum obseruantiã salutarem.

HEV *mihi* lasso! [a] *Laboraui sustinẽs* (Fratres mei) sustinui laborando: pressus pluries ac repressus. Diu quidem sustinuimus patientes, quę in nos, Corde impio, Ore vesano, effundere scommata non sunt cunctati Vecordes. [b] *Tacui semper silui, patiens fui: vt Parturiens*

[a] *Isai.* 1.14.

[b] *Isai.* 42.14.

loquār, tandem: *cohibere posthàc impotens in loquē-*
c Prou. 25.28. *do* [c] *linguam meam*: non inſanus licet, nec ſtultus; tot tantiſque improperijs, in sāctis ipſis ſtatutis noſtris impetitus, & laniatus.

EtiamHominum Patientiſſimus tacuit vtcumque potuit, frœnoque patientiæ linguam
d Iob. 2.13. ſuam [d] *diebus ſeptem*, diſtrinxit; Amicis inimiciſſimis vltrò, vel irriſoribus in ſeſſione plorabili, vel loquaci procacia ſubſannantibus in ſilentio, vires vltrà ſuffertis. Speculum Cartu-
ſia-

ſianis nobis effectus; quî ne cadamus à lingua, dicimus interdiu cum Pſalmiſta: [e] *Pone Domine cuſtodiam ori meo; & oſtium circumſtantiæ labijs meis.* Quid autem? Non ita loquens, vt ſilens, Prototypus veræ Patientiæ vindicatus, & Sanctitatis; ùbi poſthæc impatiens ora laxauit, [f] *totumque ſpiritū ſuum*, nuſquā Inſipiens, effudit lingua; à maledictis incipiens verba facere, qui linguam maledicentem non exceperat Sanctus homo? [g] *Poſthæc aperuit Iob os ſuū*

e *Pſalm.* 140. 3.

f *Prou.* 29. 11.

g *Iob.* 3. 2.

 (diſ-

(disserit textus) *& maledixit diei suo, & locutus*
num. 3. *est: pereat dies in qua natus sum; & nox in qua*
num. 4. *dictum est, conceptus est homo:* ne ablatratorum Amicorũ procacia fieret deterior, non cohibita. Vtique, Fratres: ita verbosus, vt silens, ùbi tacere non habebat omninò, sanctitate virtuteque præditus omnigena, approbatus. Vt enim clauus clauo, ita necesse est nonnunquàm verba verbis obtundere, ne grauescant. Criminatus ergò, gladium exeruit linguæ suæ; vt exerceret

ret quam iura non denegant naturalem defentionem: ac proptereà non condemnatus, vt Illi; sed exaltatus, vt ibi: [g] *iratus est furor meus in te* (ad Eliphaz Dominus, vnũ ex irrisoribus) *& in duos Amicos tuos,* (Tres enim erant illi Obtrectatores, quis scit an trinitatem excesserint nostri Diffamatores?) *quoniam non estis locuti coram me rectũ, sicut seruus meus Iob:* [h] *qui in omnibus his non peccauit labijs suis, neque stultum quid contra Deum locutus est.*

[g] *Iob.* 42. 7.

[h] *Iob.* 1. 22.

Num igitur ex verbis noſtris erimus prætaxandi, Qui ex profeſſione, ſilere tenemur & contemplari? Nulla nobis oppidò malitia inuretur; ùbi Oblocutorum procaciam, audacia dixerim neſcio, vel conſtantià, poſt tot ſecula, expergefacti tandem à dulciſſimo Contemplãtium ſomno, dum grauiter laceſſiti, nitimur cohibere. Etiam Sanctus Spiritus non ſemper Nos vult ſilentes, qui nobis dicit: [i] *ducam in ſolitudinem, & loquar ad cor eius*: ùbi tacitos

[i] *Oſea 2. 14.*

nos

nos inuenerit & absorptos: [K] *Sedebit solitarius & tacebit; quia leuabit se super se.* Sed nonnunquã præcipit verba facere, dum loqui rationabiliter oportuerit. Vndè & Contemplãtibus nobis dicit expergefactis: [l] *responde stulto iuxta stultitiam suam*: nè videlicet in ipsa effusus stultitia, moriatur.

K *Thr.* 3. 28.

l *Prou.* 26. 5.

Grauiter itaque læso nihil imputandum erroris; ùbi grauia perscrutatur in verbis suis. Qui enim adhuc non ædificati sunt in silentio nostro; necesse est mor-

tificati abeant ex verbis noſtris : quæ ſi aculeum obiurgationis habebunt ; habebunt & mel ipſum completiſſimæ Charitatis. Ah! Qui Phæbi, quæ nubila; quæ colluctatio paruulorũ! Honor vel impetitus leuiter, ne grauiter laniatus, nonnunquam exſtimulat Deos ipſos, vindictas & fulmina exercere.

Parcite ergo, Fratres, parcite linguæ: ùbi Cartuſianum Confratrem vel gladiatum experiemini vel linguacem. At fruſtrà tempus terimus.

Si

Si qui mei eſtis, Chariſ-
ſimi, coniungimini mi-
hi Commilitones; vin-
dictas vindicijs conne-
cturi: [m] *ne ſuper nos glo-* m Eccl.
rientur in poſterùm Ini- 23. 2.
mici. Cauſa communis
eſt, commune probrum:
præliatio propterea ſit
communis. Sit meum
itaque quod [n] olim Io- n Exod.
ſue: romphœam *vtra-* 17. 13.
que [o] *partem acutam* nūc o Apoc.
tandem exerere, exer- 2. 12.
cere: ſit veſtrum, quod
Moyſis item: *leuare ma-*
nus, [p] *Amalecitas* oratio p Exod.
nibus impellere, debel- 17. 12.
lare. Benè valete; &
Dominus ſit nobiſcum.

Vide in calce Operis Apologiam pro Visitationibus Regularium.

IN-

INNOCENTIVS.

SIlentium & Solitudo (Patres) *duæ Columnæ a sunt, a & duo Candelabra*, fulgentiſſimum Orbẽ noſtrũ Cartuſianũ & illuminãtia pariter & firmãtia. *b Protectio, & Directio*: Colũnis Scripturalibus nomẽ indidit, ex Zacharia, Marchãtius; quo nullũ aptiùs. Colũnę porrò ſtabiliſſimæ ac firmiſſimæ, per Summi Artificis Omnipotentes manus illas exciſæ, ſtabiliores cœteris(ſeptẽ quippè ſunt, quas Architectus excidit, ad ſuam domum ædificandam: *c Sapientia ædificauit ſibi domum; excidit columnas ſeptem*) cœteris, inquam, vti ſtabiliores, ita præcelſiores: vt in firmiſſimum eſsẽt, & inconcuſſibile fundamentum ſuæ Domui, noſtro Sacro Ordini; de quo præ cunctis Ordinibus canitur propterea nõ

a Eccleſia pro SS. Apoſtol. Petro, & Paulo.

b Marchant. vit. flo. rig. to. 1, lect. 15. feſt. SS. Apoſtol

c *Prou* 9. 1.

in

incongruè: *d Tu autem idem ipse es (mutatione cæterorum prolata)Tu autem idem ipse es, & anni tui non dificient*. Candelebra verò duo item Ordinis præfulgētissima æquè, ac præclarissima ; ad detegenda & illustranda Statutorum secretiora, & altiora; atqui veritatem enucleandam Instituti, in Ecclesia Dei, multiplici *e circumamicta varietate*, perfectioris & altioris: ne sit in posterum qui vel *cæcus loquax in via sedens*: vel gyrouagus cœcutiens penna pingens, obseruantiam Regularium cœterorum non aduertat in Ordine strictiorem.

d Psalm 101.28.

e Psalm 44.10.

Vbi verò duabus hisce Columnis, tertia item nostri Ordinis præcipua, peculiaris, & propria, vel ad sui fulcimentum addatur, vel ad decorem: & decoratior porrò, & fulgidior apparebit, Qui ante fulgidus, & decorus. Si enim ex Sapiente: *f Funiculus triplex*

f Eccl. 4.12.

dif-

difficilè rumpitur : quid quæſo erit, ùbi non fragilitas cãnabis, non funiculi tenuitas triplicabitur; ſed Columnarum trinitas componetur, (Trinitatis enim Vnitas perfecta ſemper vbique)ad Cartuſianos, per ſe ſolidos, iterũ roborandos? Duabus quippe Columnis primis, Silentij & Solitudinis, ùbi tertia poſt hæc addatur, à carnibus perpetuæ Abſtinentiæ, ex qua ſingulares in Orbe: erit nonniſi certò Cõmunitas noſtra g *terribilis vt caſtrorum acies ordinata*; eualetque mundo toti Cartuſianus Orbis pauor, & Stupor.

g *Cant.* 6. 3.

Hinc ergo ſolo Eccleſiæ ſano iudicio Nos Cartuſiani humiles adhuc vſque contenti ſumus; (parum enim Scriptorum cœteri vel conferunt Ordini, vel auferunt ſcriptis ſuis: Eccleſia voce omnium, imò & pro omnibus decernente) dum & Primas Ordini no-

Habes in extra uag. cap. viã ambitioſæ de Regular. & tranſitu.

nostro inter cœteros, esse iustitiâ vendicandas, & strictioris obseruantiæ Primatũ præ Ordinibus omnibus tribuendum esse decreuit. Siquidem ùbi Professis nostris, rationabili causa, ex Ordinis regula districtissimà exire compulsis, speciali opus est bulla Summi Pastoris Ecclesiæ, annuente Religione; tanquam transituris ad laxiorem: Cœteris planè, siuè cucullatis Monachis, siuè adiectis mendicantium Fratribus, siuè Alterius cuiusuis strictioris obseruantiæ reformatæ Regularibus, licere, nõ dubium, (dato iam Papæ assensu, per beneplacitum semel antehàc impertitum, & nunquam penitus in posterum reuocatũ; latoquè iam iudicio *b in Cõcilio Iustorum, & Congregatione*, Corpore iuris expresso, *i* de obseruantia Cartusianorũ Regularibus omnibus strictiore) licere, inquam, nulli du-

b Psalm. 101.1.
i vbi sup.

dubium, omnibus per Orbem Regularibus indiſcriminatim ad Cartuſianos tranſire,(Ipſis non abnuētibus) tanquam ad Ordinem Eccleſiæ Striĉtiorē. Inde autem vendicatà Nobis ab Eccleſia ſtriĉtore obſeruātia Regulari; nec curauimus prorſus vnquam ſcriptorum Nobis ſuffragia (egentiores licet in Orbe) emendicare, ad Ordinis inditas obſeruantias extollendas: nec Nobis ipſis penna propria (rari enim ſunt, Noſtrates inter, Quinli-qualia Ordinis, vt Inſipien-tes confunderent, per tranſennam elucidarunt) licet ex bonis noſtris, vel inſcitiá Cuiuſpiam acriter inueĉtis, vel inuidià Malignantium futiliter impetitis, conſulere ope omnimoda viſi ſumus: quin imò tenaciter adeò Silentio, Solitudinique (Cardinibus noſtris) adhæſimus; non exeuntes ex Nobis, nec gyrouagi per Orbem litterarium diſcur-

Conſule Creſcēt. in præſid. Rom. calce oper.

scurrentes: vt nec Cronicas quidem Ordinis sex iam proximè transactis Seculis, expectanti plurimùm, e: optantique Ecclesiæ detegere curauerimus; prout tandem Orbis precibus emolliti, k *Qui non cessabat clamare post nos:* l *ostende nobis faciem tuam:* Sub Innocentiano dudum gubernio (septimà iam Nobis instāte die, ex qua requies: m *& requieuit Deus die septimo:* dies enim pro anno, annus pro seculo ante Dominum: nam & n *mille anni ante oculos eius tanquam dies externa, quæ præterijt*) coacti perfecimus, quod antehàc exigere pertimuimus; metu perculsi, ne *nostras* o *fimbrias*, contra Instituti Spiritū, ex quo hausimus, SILERE ET CONTEPLARI, *dilatare* quomodolibet crederemur. Hac enim de causa, vix raro Cartusianus inuentus est, Qui futiles quorundam, Spiritui Sancto vim infe-

k Matth. 15.23.
l Psalm. 74.4.
m Genes. 2. 2.
n Psalm. 89.4.
o Matth. 23.5.

inferentium Oblatratorum voces, vel contra peculiares Ordinis leges, siuè pro non esu carnium, vt aiunt, impijssimo, tanquam Indiuidui destructiuo, & Charitati contrario; siuè pro tenaci cellæ claustrique perenni adhærentia, tanquam contraria Humanitati, quæ nisi sociabilis, erit syluestra; vel contra cœteras obseruantiæ nostræ Regularis Statutarias pœnalitates, carnisque voluntariè assumptas macerationes, quas Ipsi, ore, vesano nominant omni Homini improbatas: vix, inquam, raró Cartusianus inuentus est, Qui procacium Hominū voces cōpescere nisus est grandi ope: Magistrum, summæ perfectionis prototypum, ad modulum prosequentes; Qui siuè grauiter á malè habentibus voce multiplici impetitus nō nunquàm: p *Iesu Fili Dauid miserere mei*; q *Dñe salua nos*;

p *Matt.* 15.12.
q *Matt.* 8.25.

Matth. 15.25. *Domine filia mea malè à Dæmonio vexatur: &c.* r *Non respondit verbum*: siuè grauiùs à Iudæis affectus coram Pontio Pilato: s *nihil respondit*. Quin imò Præsidi dicenti: *Non audis quanta aduersum te dicunt testimonia:* t *haud penitus respõdit ad vllum verbum; ità vt miraretur Præses ipse vehementer*.

r num. 23.

s Matt. 27.12.

t num. 14.

At quia nunc tandem, vt prædiximus, siuè ad vtilitatem propriam: Pusillos in Ordine exhortantes, *vt meliora charismata* non desinant æmulari; vocesque non exaudiant Incantantium; aduertantque, u *oculis pleni*, quos venire ad Illos non dubitamus x *in vestimentis ouium*, vt decipiant, imò ad decipiẽdum, decipulasque incautis parandas y *in Angelos lucis* nonnunquàm appareant trãsformati: siuè ad Proximorum ædificationem excitandam, z *vt ex fructibus cogniti, dilaudet*

1. Cor. 12.31.

u Ezech. 1.18.

x Matt. 7.15.

y 2. Cor. 11.14.

z Matt. 7.10.

dei Eorum quisque a Patrem Omnipotentem, qui frugiferas tales ac tãt as Arbores in concluso Hortulo suo Cartusiano plantauit: compellente item ad id nos Christo, ac dicente: b Sic luceat lux vestra coram Hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, Qui in Cœlis est: siuè demum ad compescendas procaciores Quorundam voces, qui conscientiam in calcaneo, oculos retrò habent non antè: lingua uerò tanquã gladio utuntur acuto, ad Ordinem disperdendum, confundendum, & dissipandum: itaut compulsi simus, c Stulto respondere iuxtà stultitiam suã, ne procacior fiat, ac stultior; d fiantque nouissima eius peiora prioribus: e quia semel tandem cœpimus loqui, ad Ordinis obseruantias detegendas, Annalibus iam confectis: loquar & Ipse iterum, f cùm sim pulnis, & cinis; Blęsus licet & Aty-

a Apoc. 4. 8. Cantic. 4. 12.

b Matt. 5. 16.

Psalm. 56. 5.

c Prou. 26. 5.

d Matt. 12. 45.

e Genes. 18. 26.

f num. 27.

g *Ierem.* 1.6. Atypus, g *Puerque verissimè loqui nescius*; ad confundendam tantùm Illorum insaniā, qui dicunt (h *Matt.* 17.4. h *nescientes tamē quid dicant*) posse licitè uti carnibus Professum Cartusianum, uel arbitrio medici, dū contingit infirmari; uel scandalo secluso, absq; mortis neuulo, mortiferoq; piaculo, sic licet sanus; ad sanitatē peramplius conseruandā, perfectiùsque tuendam: ac si ueraciter absque carnibus uel sanus esse non possit Homo; uel illis deficientibus, habeat infirmari; uel carnium lenocinijs non saginatus, dies suos non conducat æternos Cartusianus; qui scit, Domino auctorante: i *Iob.* 14. 1. i *quod breues dies hominis sunt, eiusque dierum paucitas finietur* *Iob.* 10. 10. *breuì*, siuè adipe carnium opimatus, siuè illarum usu priuatus.

Vt autem, priusquàm in arenam descendamus, contra Goliath Gigātem teterrimum,

Pu-

Pusiones,præliaturi: ne uincamur inermes: *quinque de torrente nobis lapides limpidissimos* necesse est comparemus: quinque scilicet plagis Christi fideliter communiti. Prima nempe manus dexteræ; ut dexteritate, nõ procacia, procaciam Contradicentium cõpescamus. Secunda manus sinixtræ; ut in sinistram partem rationes in medium afferendas nobis Contrarij non conuertant. Tertia pedis dexteri; *l vt dexteram nobis porrigant*, qui pede terentes dextero, nostra hactenus conculcarunt. Quarta pedis sinixtri; ut sinistri nostris Legibus esse desinant, qui aure prorsus sinistra Ordinis statuta percipientes, *Pupilli & Viduæ*, in prolatione iudicij, *faciem confuderunt*. Quinta demùm latus dexteri; ut in Christi latere, à dextris positos, & Inimicos uesanos ante, resipiscentes tandem, ac palinodiã

K 1. Reg. 17. 40.

l Galat. 2. 9.

recantantes, & Nos illis conciliatos, ex charitate (charitas enim m *ex dobus parietibus facit vnum: fietque* ex ipsa charitate n *vnum ouile, & vnus Pastor.*) vna mater Ecclesia excipiat, & concludat: reuelata iam veritate, tempestaque sedata.

m *Eph.* 2.14.
n *Ioa.* 10.16.

En itaque primò primùm in mediũ statuta Ordinis, pro laudabili cõsuetudinario non esu carnium, afferentes; textum enuncleamus, qui ait: o „ Quia secundũ sanctissimam nostri Ordinis „ Consuetudinem (nota, quod nõ Votum est, sed Consuetudo; & quia consuetudo: admirabilior porrò, ac laudabilior) à Sanctis Patribus nostris introductam, omnem esum & sumptionem carnium,

o 2. par. Nouæ Collect. Statut. Nostr. c. 10. n. 24.

& om-

,, & omnium quęcùmq;
,, ex carnibus quomo-
,, dolibet constant, siuè
,, per modum cibi, siuè
,, per modum potionis,
,, aut sorbitionis suma-
,, tur, à nostro propo-
,, sito abijecimus: sta-
,, tuimus, vt quicunque
,, nostri Ordinis Profes-
,, sus huius tam laudabi-
,, lis institutionis trans-
,, gressor extiterit; car-
,, nes videlicet come-
,, dendo, seu alicui per-
,, sonę Ordinis mini-
,, strando, aut comedẽ-
,, tibus vel ministranti-
,, bus consentiendo, vel

„ non prohibendo cùm
„ potuerit prohibere :
„ vel Qui infra domus
„ suę clausuram quibus-
„ cumque personis car-
„ nes ministrauerit, seu
„ ab alijs permiserit mi.
„ nistrari, nec prohibue-
„ rit, prohibere cùm va-
„ lebit : si Prior vel Vi-
„ carius, aut Procurator
„ hoc fecerit; ipso facto,
„ tanquam sui ipsius In-
„ stituti calumniator, &
„ transgressor, obedien-
„ tiam perdat, & voci-
„ bus ac locis debitis, &
„ cœteris obediétijs Or
„ dinis careat in æter-
num

„ num. Si verò ſimplex
„ monachus , aut alia
„ quæuis perſona Ordi-
„ nis extiterit; voce, lo-
„ co, ac obedientijs ca-
„ rens perpetuò ; ad ca-
„ pituli generalis volūta
„ tē carceri mācipetur.
Hæc in ſtatutis. Quibus addi-
tur Bulla ſpecialis SS. D. F. M.
Pauli Papæ IV. p qua omnes
Profeſſos Ordinis excommu-
nicat lata ſententia , qui for-
ſan quouis tempore vti vel-
lent quadam licentia, per Pro-
uincias Hiſpaniæ , à Roma-
na pœnitentiaria quondam
obtenta , pro ægrotis carne
cibandis; in præiudicium lau-
dabilis huius antiquiſſimæ, &
nunquam interruptę conſue-
dinis. Hanc autem & vim le-
gis habere; & omnes penitus
Cartuſianos profeſſos ſub

p Ex Bulla Pauli IV. ann. 1. ſui Pōtif. dat. Rom. Anno 1556.

mortali obligare, etiā seclu so scādalo; tùm in subditis elucidabitur clariùs, tùm ex patentibus perfectiùs solidabitur: aperto pro nunc altero statutorum loco; ad validiùs à carnibus perpetuam abstinentiā roborandā; quo Nouitijs Cartusianis, antequàm ad habitum admittantur, indicitur: q

q 2. p. Statut. cap. 17. nu. 12.

„ Quot & quanta sint „ dura, & aspera in Or„ dine nostro toleran„ da ; quàm sit pro„ lixum diuinum offi„ cium ; quanta sit vi„ ctus & vestitus austeri tas ; (en patens declaratio nostræ Consuetudinis) quā„ ta cellæ & silentij ob„ seruantia; quàm sit ar„ cta Obedientiæ, Pau„ pertatis , Castitatis ,

Sta-

,, Stabilitatis, & nouæ
,, vitę semita: (hæc morum conuersio, in professione dehinc publicè promissa, vt infrà)
,, quàm difficilis sui ip-
,, sius in omnibus abne-
,, gatio. Denique tota
,, vitæ nostræ ratio, vti-
,, litas, & austeritas,
(nihil omninò ipsi nouo aggregando Tyroni, de statutorum peculiaribus, in colloquio, toto presente Conuentu secùm publicè acto, reticetur omninò; vt qui se obligat; sciat ad quæ se subdat) pro-
,, ut fieri potest illi an-
,, te oculos ponetur.
Hactenus ex Statutis. At statim dissoluto colloquio, absolutaque statutorum vtraq; saluberrima lectione, consurgit subuersor ille, qui ait:

r Ergo lex statutaria uestra hęc (pungere nunc solùm nititur dentes nostros, qui, lege praecipiente, carnes in perpetuũ nunquam molunt) quia praecipit Charitatis Proximorum, Indiuiduique proprij dextructiua, omninò necesse est abradatur; ac tanquam apertè impia, destruatur potiùs, quàm à subditis obseruetur. Quod indiuiduum destruat, (*prima semper Charitas incipit à seipso*) paucis necesse habemus rimulis ad probandum: dum Medicorum ars & peritia tota (vtinam arte medica peritus esset hic Oblocutor: quia nec sibi tedium indiceret in loquendo; nec auditoribus Nobis nauseam affricaret!) conuenit hoc in pũcto: quod sinè carnibus, nec foueri, nec substentari diutiùs valeat humidum, quo viuimus, radicale: itaut illis deficientibus, & hoc breui calculo oporteat deperire. Quod Proximorum verò Cha-

r Consule apud Sutor. de vit. Cartu. lib. 1. c. 7.

Charitati sit noxia, in confessò est apud omnes, qui experientia teste nouerunt: Fratrem, grauiter infirmatum, nõ nisi carnibus posse refici; quæ si negentur, necari dicitur, qui aliter viueret; ac perinde fratricidium perpetrari: *prout Ambrosius* ibi: *s* Fratrem tuũ non pauisti; necasti. Viuet ne ergo, fratrem non diligens? *t Qui non diligit manet in morte*: apertissima Ioãnis protestatio. Quis autẽ diligens, qui egenti non subuenit fratri; ubi clara patet decisio *Gregorij Doctoris Magni*: *u Probatio* dilectionis, exibitio est operis? Operabitur ergo Amor si est; si verò operari renuit, Amor non est. Hinc deductio illabefactabilis: vbi non Amor, odium. Vbi odium, consequenter & ibi mors; eodem authorante Ioanne, qui subdit: *x Omnis qui odit fratrem suum, homicida est*. De homicida verò quid ait? *y Scitis quoniam omnis*

s Ambr. in illud frange esurienti panẽ tuum.

t 1. *Ioan*: 3. 15.

u Greg. homil. in Euang.

x 1. *Ioã.* 3. 16.

y 1. *Ioa.* 3. 16.

homicida non habet vitam æternam in semet ipso manẽtem. Hę: ille. Qui subsequenter post pauca; ne quid abstrusum sub velamine remaneret; edisserit, quę sit illa pręcipua operatio, dissipans Charitatem: z *Qui habuerit substantiam huius mũdi* (attende tibi, Cartusiane) *& viderit fratrem suum necessitatem habere* (Quæ necessitas maior: cadere; nec habere subleuantem se: infirmari; nec inuenire adiuuantem se?) *& clauserit viscera sua ab eo: quomodo Charitas Dei manet in eo?* Hactenus ad vomitum vsque (ex nausea vomitus: ex vomitu fœtor: fœtori, nunquid non sepulchrum aperiendum, ne noceat?) hactenus, inquã, sermo protractus Oblocutoris. Qui quidem ne solus criminator accedat, solusque forsan habeat præliari: & alios apud Raynaudum a Commilitones conuocat: & Cutillum excitat apud Mancinum; b & Illos

z 1. *Ioa.* 3.17.

a Rayn. Trin. Patr. in *Bru.*

b Man-cin. pract. visit. infir, pr. 8. dub. 25.

ex-

exſtimulat iterum, quibus reſtitit Gerſon, *c* gyrouagos; quos diſcurrentes hinc inde inuenire licebit, ſibi ſtipendiatos aſciſcit: vt eò plus noceāt, quò plures in ipſa turbulenta ſeditione carnales.

c Gerſ. tract. de non eſu car. Cartuſ.

Bone Deus! Quis non expauerct, tantis circumuallatus? Quis non diceret cum Propheta, cõterritus: *d A A A Domine, neſcio loqui, quoniam puer ego ſum?* Vel cum Moyſe: *e ab heri & nudius tertius impeditioris, et tardioris linguę factus ſum: ac propterea mitte Domine f quem miſſurus es*; impotens legationem explere, cui ſum addictus? Aſt procul pauor. Qui enim quinque nobis de torrente limpidiſſimos eligere fecit lapides, Dauid; de quò Scriptura; *g erat enim adoleſcens; rufus, & pulcher aſpectu*: *g* Hic nobis indicat quæ & reſpondere primò primùm Philiſtæo ſuperbienti plurimùm habeamus: *h Dixit autem Dauid*

d Ier. 1.6.

e Exod. 4.10.

f Exod. 4.13.

g 1. *Reg.* 17.43.

h 1. *Reg.* 17.45.

uid ad Philistæum : Tu venis ad me cum gladio, & hasta, & clypeo : Ego autem venio ad te in nomine Domini exercituum, Dei agminum Israel, quibus exprobrasti hodie, (optimè Nobis & prima cōferunt & nouissima) *& dabit te Dominus in manu mea, & percutiam te, & auferam caput tuum à te : & dabo cadauera Castrorum Philisthijm* (en Aggregarij, en Commilitones, quos cum vno Goliath conteremus) *hodie volatilibus Cæli, & bestijs terræ : vt sciat omnis terra, quia est Deus in Israel.* Hæc prò iam deterrito me pusillo, neruosus Dauid,
i 1. *Reg.* i Leonum jugulator gloriosissimus, & Vrsorum.
17 35.

Itaque grandis licet Achilles sit k *Geniminum viperarũ*;
k *Luc.* 3 7.
moxque propterea conterendus quãtocyùs, ne succrescat;
l *Iac.* 3. 5.
l *succēdatque breuì syluam magnam excretus ignis* : paruifaciendus tamen erit omninò; dum nobis in nomine Domini

ni Dei Israel aduersus illum datum est præliari. Dicam ergo primùm, quæ nobis Prior dudùm expressit in Annalibus Prior matris Cartusiarum, totiusque nostri Sacri Ordinis, ac militiæ, Minister insignissimus Generalis, (à cuius virilitate, moribus, & virtute, indignum prorsus Nobis erit excidere, dum renatus vt ipse in Ordine, eodem merui nomine insigniri) quod fallantur videlicet qui putant, per abstinentiam à carnibus, etiã in morbis, vitam Cartusientiũ abbreuiari; cùm in contrariũ liquidò constet, experientiaq; teste didicerimus cuncti: Cartusiẽses, vt plurimùm, quia & abstinentes à carnibus, & in victitatione frugales; *m vt decet Sanctos*, longiùs in cruce Religionis affixos uiuere, (vita nostra morti licet similis sit, ex *n Eodem, qui dudùm*: quoniam Mundo mortui, Deo soli Viuenti viuimus) quàm quem-

m *Eph.* 5. 3.

n *Coloss.* 3. 3.

quemlibet in seculo luxui ser-
uientem, ac ventri: o *Quorum finis interitus*, ex Apostolo. Siquidem *horum Deus venter est; & gloria in confusione ipsorum: Qui terrena sapiunt*. Nos verò: p *Quorum conuersatio in Cælis est*, Deo gratias; dum à carne, tanquam adeps, penitus viuimus separati; (vt pro nobis concionabatur aliquãdo *Clemens VI.* q) Viros Religiosos in Ordine omni seculo sumus experti, & experimur adhùc diebus nostris, & hos non raros, sexaginta & amplius annos; Nonnullos verò & octoginta; imò & Personas Ordinis aliquas, centum, in professione transegisse, vegetes ac florentes: ùbi carni voluptatique deditos, dies suos, satis liquet, dimidiasse; à luxu gulæ, & luxuria suffocatos. Quod planè graphico penicillo meminit, ad confusionẽ in vtraque carne luxuriantiũ, ad gloriã verò vtriusque abstinentium, *Medico-*

o *Philip.* 3. 19.

p *nu.* 20

q In Bulla. to. 1. & ref. Rayn. Trin. Patriar. in Bru. p. 9.

dicorũ insignissimus r Arnoldus de villanoua hispanus;qui hac de re agẽs,ait: quis audet assere re, quod nemo vitæ lõgitudinẽ cõsequatur sine vsu carniũ: cùm in monasterijs Cartusiẽsiũ,qui carnibus perpetuò abstinẽt,& cẽtenarij, mũdorum sẽsuũ crebrò inueniãtur? Hæc ille. Cuius auctoritate satis patẽter cuincitur; esũ carniũ nõ esse sanis simpliciter necessariũ, vel ad vitã tuẽdã in florido,vel ad protẽdendã in senectute, vel ab ægritudine præseruãdã. Sed esto,nihil vel ipsi Medico peritiss. vel Nobis testib⁹ in re ꝓpria, in id credatur; credatur necesse est,velint nolint, carnales ipsi Obtrectatores,vel Mũdi cõsuetudini per millenos annos & vltrà protractæ, vel ipsis patẽtibus rationibus,quibus uindicatur solidè quod asseritur. An nõ ergo ante diluuiũ per annos circiter mille sexcẽtos(*quidquid secùs sẽserit Neophitus ille s*)*Hieronimo, t & Damiano testibus*;

imò

r Arnold. tract. de non esu carn. Cart. in calce oper. suorum.

s Helmont. natura contr. nesciãnu. 5. p. 1. oper.

t Hieronym. dist. 25

imò & Sciptur arum codice au-ctorante, carnibus Mundum omninò caruisse didicimus? Sit pro thesi, ante Doctorum placita, textus expressus, ubi mundi nascentis initiò hæc
u Genes. 1. 19. habentur: u *Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semē super terram, & vniuersa ligna quæ habent in semetipsis semen-tem generis sui, x VT SINT VO-*
x ibidem n. 20. *BIS IN ESCAM*. Quid ni, Scriptorum accuratissimus, Moyses, prætermisisset concessas item carnes, ùbi carnium esus ex tūc Hominibus datus fuisset; pròut expressit aliàs exactissimus Pictor, subsequuta cōcessione? Cōsulatur Glossa,
y Gloss. ordin in c. 1. et 9. Gen. y quæ hæc habet expresse. Non animantia (dicens) initiò mundi, homini pro uictu tributa fuisse cognouimus; sed herbas tantùm & fructus: nam ùbi fructibus ipsis & herbis, carnes item adiunxit, clarè liquet, apertiùs expressisse, ubi
z Genes. 9. 3. ait: z *Omnes pisces maris ma-*

nui

nui vestræ traditi sunt; & omne quod mouetur & viuit erit vobis in cibum: quasi olera virentia(aduertatur quæso ly, quasi olera; cùm prius, præter ipsa olera, herbas, & fructus, nihil concesserat Animantium ad uescendum) *quasi olera virentia tradidi vobis omnia*. Quid autem; nõ vixit Homo priscis illis seculis uegetior & annosior, absque carnibus; quàm uixerit carne Animalium multiplici posthæc data? *En Damianus, a qui suprà*: Post mundi nascentis exordiũ per mille, atque sexcentos annos, humanum genus sine uini poculo, & esu carnium uixit; nec tamen Quispiam eorum, quos Scriptura commemorat, septingenarios uel ultrà, languore contabuit. Hęc Damianus. Quam quidem mundi felicitatem contemplans Boetius, methro concinit: *b*

Felix nimium prior ætas
Contenta fidelibus aruis:

a Petr. Dam. apud Sutor. de vit. Cart. lib 1. c.8.

b Boetius

Nec

Nec inerti perdita luxu:
Facili, quæ sera solebat
Ieiunia soluere glande.

c Virgil. egloc. Et Poetarum c Princeps, sensu subliimiori, uersuq; cantabat heroico:

Tunc gula parcebat Gregibus
secura cubabat
Turtur; & insidias non metuebat aper.
Si pecus occiderat senio, morsune luporum,
Forsan et audaci si fera capta manu:
Tergore direpto, nudatis viscera costis,
Dilanianda, feris, alitibusque dabant. Hæc satis.

Rationibus principaliter insistamus: cognito iam, non esse simpliciter necessarium esum carnium ad sanitatem, uel conseruãdam in sanis, uel contra morbos, in quauis ętate tuendam, uel producendam in Canis. Est ne qui dubitet Cordatorum, stomacho uel leuiter languenti cibos non cõue-

uenire crudeles? Quis autem cibus carne crudelior; quis eo ſæuior in occidendo guloſos; tùm maximè ſtomachi uirtute languidiores? Sit experientia penes medicos, qui quotidie medicinæ arte laborant, ut ex guloſorum uentre carnes extrahant luxuriosè uoratas. Quæ pharmaca non coagulant; quæ non congerunt pocula; quæ ſimplicia non componunt; quæ non diſſoluunt commixta; quibus non farcinãt amaritudinibus catapotia; (*ſemper enim in amaritudine ſalus*) quas Medicinas ars medica nō inuenit; quas herbas, quæ olera Medicorum ordine non exprimunt Pharmacopœi: quibus, demùm, uel uolatilibus, uel ſerpentibus, uel aquatilibus, uel quadrupedibus non utuntur; vt *d volatilia, aquatilia, quadrupedia, & ſerpentia*, ac quæque cœtera carnium genera, genera tot malorum in- d *Act.* 10 12.
me-

mesenterio congerentium; Pij discerpant, ac dissipent studiosi: ne, non in aquarum torrentibus, sed in congesta natatione putrescentium carnium oppressi homines (carnales hos dixerim, an sanguinarios, nescio) suffocentur necati? *e Testibus non egemus*; edo-
e Matt. 26.65. cti diutina experientia, qua saluamur. Inde autem charitate flagrans, vox intonuit Apostolica; in carne, & sanguine tot deperditis Epulonibus: *f Bonũ est non manducare carnẽ,*
f Rom 14.21. *& non bibere vinum*: nisi uelimus potiùs ad superiorem id sensum, qui quidem nostro sẽsui non nihil utilior, applicare: aptata iam epulantibus
g Eccles. 37.32. inter carnes, Abstinentis sententia, qua dicebat: *g Noli esse auidus in omni epulatione; & non te effundas super omnem escam.* Attende tibi à crapula, uentrisque repletione: *h Mul-*
h n.34. *ti enim sunt casus gulæ*: innumeri prorsus, qui propter crapulam

ulam obierunt. *i Qui autem ostinens est adÿciet vitam*. *i n. 35.*
rapula quippè, uentrisque
pletio, tùm maximè conge-
a ex carnibus, quæ durissimę
nt digestu; stomachi officia
c impediunt, sic aggrauant
nesenterium, uenas meserai-
as, ex quibus confectus distri-
uitur chylus, ita obstruunt;
non ex me, sed *ex Medicis lo-
uor k)* Naturamque, quæ k Cornel
nisi adiuta, corruit, taliter op- Cels. li.
rimunt; ut & vitæ halitum, 2. c. 10.
& humidum radicale (calore
plusquàm decet adaucto, per
esuberātiam crassi sanguinis)
quàm citiùs extinguant iugu-
atrices, absque redemptione.
Vndè Seneca: *l* plures asserit *l* Senec.
gula occisos, quàm gladio. tract. de
Porrò si statū posthæc exa- tēper.
minare contingerit grauiter
infirmātiū (oratio crescat ne-
cesse est; vt omnem statū ho-
minis discurramus: à sanitate
scilicet, ad stomachi languo-
rem; à languente stomacho,

ad

ad graui tabefactos ægritudine oportet nunc descēdere; ne quid restet intactū, ex quo tacti, minoremur:) quis inficias ibit; (sit crapulosus ipse; sit exprobrati Diuitis, *m qui epulababatur quotidie splēdidè*, socialis; Homo sit sanguis totus & caro:) quis in dubium reuocabit, infirmitate graui Compresso, qui vt plurimùm vel calore naturali est destitutus, vel Naturam ante vegetam, mox diminutam habet; non posse, sed nec deberi quidem, tutà conscientia, cibos apponi, ex quibus vel debilior euadat Natura, ita vt virium defectu succumbat; vel morbus grauior, ex quo periculum maius vrgeat, quo periclitetur infirmus? Sit penes *Hieronymum n* thesis huius probatio, qui dicebat: Ægrotans morbo graui, non aliter sanitatem recipit, nisi tenui cibo (num cibus tenuis, Carnes; quæ ex nimia crassitudine ac ui-

m Luc. 16.19.

n Hieronym. de antiq. desert. PP. in vit. Patrum.

gore iugulant sanos?) ni-
inquam tenui cibo, & ca-
gatione victus. Hæc ille. Sed
huc vrgere non cessas, qui
n cessas interdiù oblatra-
post terga, cum carnalibus
is Israelitis, carnibus priua-
in solitudine, dum manna
stis; ob idque dicentibus: *o* o *num.*
nobis carnes. p Vtinam mor- 11.14.
essemus in terra Ægypti, p *Exod.*
ando sedebamus super ollas 16.3.
nium: (aduertite quæso:
riebantur; super ollas car-
m sedentes; vltrà vires sto-
chi nauseati: *q Stipendium* q *Rom.*
n Carnis & peccati, mors:) *r* 6.23.
ima nostra iam nauseat super r *num.*
isto leuissimo. Sit, inquis, er- 21.5.
frugalitas in victitando,
n infirmari contingerit; sit
uitas in cibo grauiter in-
anti; sit castigatio victus
ta per Hieronymum ma-
ffecto stomacho Ægro-
is. Quid inde? Prohibet
carnes, ùbi victitandi me-
lum intimare contendit?

Er-

Ergo da nobis infirmantibus carnes, licet s *in pondere & mensura*; vt citiùs vires deperditæ, virtute carnium, reparentur: vt sanitas prolapsa quàm primùm Ægrotis nobis restituatutur: t *da nobis carnes, vt comedamus*, & sani simus. Ast insanis, Amice; Si amici mereris nomine decorari; Qui tibi ipsi, ne dum Nobis vltroneus inimicus esse contendis. Nec morbosis necessarius est esus carnium, vt citiùs sanitati restituantur; nec infirmitas ipsa grauis ex carnium concessione reparatur Ægrotis. Cùm enim experientiæ didicimus magisterio, Infirmos vt plurimùm imbecilliores esse ad digerendum, ob stomachi lassescentis virtutem, elanguidam pariter & elisam; Eisque propterea opus esse non dapium crassitate, quam pariunt carnes, quoquo paratę sint modo; sed subtilitate, tenuitateque ciborum (ah!

s *Sap. 11.21.*

t *num. 11.14.*

h! quantùm conferebat &
nis pariter, & ægrotis leui-
u mannæ, quo pastus Is- *u Num.*
el in deserto annis quadra- 21. 5.
nta, *x* nullus malè se habuit; *x Deut.*
llus languore contabuit, 29. 5.
llus perijt; nisi carnibus
ntummodò saginati: *y*) sed *y Psalm.*
btilitate, inquam, illis opus 77. 31.
e ciborum; quorum sunt, vel
a tremula, vel sorbilia dum
centia; vel ouorũ uitelli; vel
orum id generis, ex ouis,
timo vino adiuncto, & aro-
tibus, compacta esculenta,
æ peritiorum medicorum
s prçcipua adinuenit ad sal-
ndos ægrotos. Vndè horum
us arte medica *insignissimus*,
uicenna *z* discipulos infor- *z* Auic.
ns, scribebat docens: Oua tract. de
entia, siuè eorum vitelli viribus
nfortant admodum cor; ci- cordis.
vertuntur in sanguinem;
lq; conuersionem, paruam
nis superfluitatem habent;
guinemq; demum clarum
nunt, atque subtilem. Quę

planè omnia ſtomacho plurimùm languido, grauiterque infirmanti, ob idque effœto viribus ac virtute, ſuapte natura conueniunt magis, quàm carnes ipſę; quænec tam citò in ſanguinem conuertuntur, nec ſanguini ipſi tantam indunt ſubtilitatem & claritatem; craſſitudine qua potiuntur, prohibitæ. Non eſt ideò cur dici poſſit, carnes omninò neceſſarias eſſe grauiter infirmanti, (uti nec ſunt quidem ſimpliciter neceſſariæ, vt præmiſimus, ſe benè habenti, ad ſanitatem vel tuẽdam, vel prorogandam; ſiuè ad dies finales uſque abſquè infirmitatibus tranſigendos:) quinimò periculoſis infirmis ipſis eſſe arte omnimoda Medicorum, præcipuaque aſtutia ſeruientium carnes ipſiſſimas ſubtrahendas; ne vltrà vires oppreſſi à præſtiti cibi ualiditate, & in deteriùs prolabantur, & funditus eſſe deſinant

nt inter viuos. *Habent Ga-*
num a Medici in id aſſentiē-
m, ibi: virtutis conforta-
onem, cibis validioribus,nō
ſe neceſſariam, dicimus,in
ęgris decumbētibus; utpotè
ui parùm indigeāt eius ope-
tione:quin potius ad huiuſ-
odi virium reparationem
imēta proſint tenuiora,quæ
ſubtilem,purumque ſangui
em celeriùs conuertantur.
Hippocrates, b Medicorum
mnium Princeps; Præceptor
nte præceperat:quandòqui-
em ſi Deficientibus præ fu-
a morbi ualidior cibus exhi-
eatur; ſuffocationis,uel alte-
us vexationis grauamine
iperaddito, vitam coguntur
nire celeriùs. Qua credimus
eritate motus *Pythagoras*,
ognita iam carniū crudelita-
e; *c* non ſolum uel leuiter in-
rmātibus, ſiuè vexatis mor-
o grauiter diſcipulis ſuis;ſed
t in ſanitate poſitis,carnium
ſum prohibuit: ne ſanitati

a Galen. de meth.vict. infirm.

b Hippocr.de de liq.vir.

c Pythagor. in monit. ad diſcip.

crudele quidpiam experirentur, contrarium omni statu.

Si ergo Homini seculari, infirmitate graui correpto (nihil nunc decernentes, *quæ Philosophus ille* de uegeto seculari) possunt vtcùmque, imò debent carnes nonnunquàm subtrahi, carniumque vsus proprius, qui in naturam cõuersus est, denegari; vt stomacho impotenti plurimùm accuratiùs consulatur: quid erit quæso ægrotanti Cartusiano; ac propterea inhabiliori ad digerendum reddito; qui consuetudine in legem sibi versâ carnes non comedendi; nec virtute potitur, qua secularis infirmus; nec vsum habet, quo subsistere possit obæsus? Dauidis porrò memini, hæc Ipse signans: Qui ob non vsum armorum, armatus incedere nesciens; ob idque illis pressus potiùs, quàm munitus: ne vel victus à Goliath (en trucissimus ac teterrimus noster Goliath,

th, caro iugulās) vel grauedi
cōpressus & suffocatus (en
ma suffocantia, carnes præ-
tę) deperiret armatus: iner-
is ad pręlium descendere
pactus fuit; vt victor exiret.
n textus; sit nobis expentio-
, vt ex ipso sanemur: d *Et* d 1. *Reg.*
duit Saul Dauid vestimentis 17. 39.
is, & imposuit galeam æream
per caput eius, & vestiuit eum
ica. (Mihi planè videntur
odò vel seculares noxij, vel
portuni medici, infirmum
rtusianum carnibus velle
leatum, loricatum, muni-
m; vt furori Goliath, infir-
itati videlicet resistere pos-
armatus.) e *Accinctus ergo* e 1. *Reg.*
uid gladio eius super vestem 17. 40.
um, cœpit tentare si armatus
sset incedere: non enim habe-
t consuetudinem. Dixitque
auid ad Saul: non possum sic
cedere, quia non vsum habeo.
t deposuit ea. Quid enim Mi-
i & tibi, ò importune Medi-
: quid Nobis & carnibus, ò

seculares noxij: qui vsum carnium non habentes, non possumus, nisi ad mortem pergere, saginati? Quid nobis esset, qui nec vsum habentes carnium, nec ad illas digerendas, sani, ne dum stomacho multùm languidi, aptiores vt illi: ùbi carnibus vesceremur, dum grauiter infirmamur? Opprimeremur oppidò; celeriùsque ad cœmeterium pergeremus carne depasti, qui forsan illis pòsthabitis sanaremur: essentque nobis propterea in ruinam & laqueum, quæ esse debuerant leuamen & medicina. Sint nobis quæso in speculum & exemplar miserrimi illi Israelitæ, quorum memoria est in tenebris, dum casus eorum in damnatione fuit. Hi namque carnibus iam maledictis *in exitu ex Ægypto*; ac propterea ab esu illarū longo iā tempore desueti, à die videlicet quo facti Incolæ desertorum,
pane

pane meruerant Angelorum f Exod. 16. 15.
pasci, g omnem suauitatem, g Psalm. 77. 15.
nemque saporis gustum ha-
nte: gula tandem cùm Illo-
m Aliquot tangerentur; *h* h Exod. 17. 7.
urmurantesq; contra Dominũ, i Num. 21. 5.
cerent : *i Anima nostra*
useat super cibo isto leuissimo:
Quis dabit ergo nobis carnes k Num. 11. 5.
ere? Anima nostra arida est;
hil aliud respiciunt oculi nostri
si man. Quid inde? Audia- l Num. 11. 10.
us, si placet, Scripturam. *l*
atusque est furor Domini vali-
: *sed & Moysi intoleranda*
s visa est. Dissimulauit ta-
en Dominus grande hoc si-
illatum à carnalibus pro-
um: *m adiudicauitque fieri* m Luc. 23. 4.
titioni illorum; quoniam vo-
bat eos perdere; vt subse-
ientibus Populis fierent in
emplum. *n Pluit itaque su-* n Psalm. 77. 27.
r illos sicut puluerem carnes;
sicut arenam maris volatilia
nnata. Et manducauerunt &
turati sunt nimis; & deside-
um eorum attulit eis: non sunt

n.30. *fraudati à desiderio suo*. Ah! Peccatũ nonnisi semper mortem generat. Non poterant itaque non occidi; dum peccauerunt. Vndè sequitur in pulsu flebili Dauidis cythara:
o nu.31. o *Adhùc escæ eorũ erant in ore ipsorũ, & ira Dei ascendit super eos; et occidit pingues eorũ, et electos Israel impediuit*. Hactenus Psalmus; antè quem Moyses iam addixerat: p *adhuc car-*
p Num. 11.33. *nes erant in dentibus eorum, & plaga magna nimis perierunt percussi; vocatusque est locus ille, sepulchra concupiscentiæ*. Sicque meruerunt inde sepulchrum inuenire voraces, vbi potiorem sanitatem, sanitatisque oblectamenta potiora se crediderant inuenturos.

Si igitur assuetis non fit
ff. ad leg. Iul. leg. vlt. Galen. in aphor. passio: vt iura tum legalia, tum medicinalia ipsa proclamant: Desuetis certè passio erit præcipua ac potissima; dum extrà pertractam longo æuo consuetudinem continge-

gerit diuagari. Quis enim ambigit, mox ad nauseam deuenturum Cartusianum ægrotum, cui carnes ministrētur iam desueto; ubi cernimus, & seculares ipsos, carnibus quotidiè enutritos, post abstinentiam quadragesimalem à carnibus, ad nauseam vomitumque pertractos, resumptis carnibus? Et ad nauseam porrò; & ad vomitum vltrò citròq, periculosū, sumptis carnibus, Cartusianus infirmus adduceretur cōtinuò; qui ab adipe & crassitudine carnium multis ab hinc annis distractus; consuetudinem suæ complexioni nouam indidit, veteri iam extincta (oliua posthac inserta, nihil est amplius oliuaster *q*) inseruitque ius illud nouum naturæ, carnes non comedendi. Vndè grauiori quidem vitæ discrimine ageretur, carnibus vtens infirmus noster; quàm si illis, ac in sanitate positus,

q Aug. ser. de SS. Apostol.

ita &in infirmitate,omnimodò priuaretur. Tēpore enim infirmantis stomachi plus vltrò noceret carnes, quàm ipsa operarentur venena; quibus & obuiari vt plurimùm poterit, ne noceant, aptato medicamine; dū illis quidpiā cōperietur obsistere, Natura aggrauata,imbecillaq; reddita, ob stomachū deprauatum.

Hinc autem planè colligitur, quàm impiè impij habiti simus & inhumani, charitatique Proximorum contrarij nos fratres Cartusiani; quàmue petulanter,procaciter,& iniustè, ob leges statutarias nostras,cōsuetudinemque vltrò citróque laudabilem;carnes ne dum sanis perpetuò, sed & infirmis fratribus non ministrandi: simus futiliter impetiti, impietateque indebita suggillati: dum ex ipsarum carnium iusta nimis denegatione viribus ac robore destitutis infirmis, In-

lustrij potius, Pij, uerè Religiosi, *r verique Israelitæ dolum non admittentes*, charitatique, sapientes, cordatique plurimùm uocari deberemus, non inhumani: mortis laqueũ subtrahentes ex gula grauiter Ægrotantium, malèque habentium Proximorum.

r Ioan. 1.47.

Videant ergo, & confundantur zelantes Populi, & hostes ignis suos deuoret: quorum oblocutio contra fratres proterua. *t Confundantur, & reuereantur cogitantes nobis mala*; ac proponentes edere quæ tùm Animæ tùm nostro Corpori noxia sunt fercula, ac damnosa. Animæ quidem, quia carne suasa, suadetur Nobis peccatum, ex quo mors: *u peccati enim stipendium, mors*; ex Apostolo. Corpori uerò, quia lethalis nobis cibus inditur, qui iugulator potius dicitur quàm sanator. *x Confundantur & reuereantur*, qui dum mella ore perfundunt,

s Isai. 26:11.

t Psalm. 34.4.

u Rom. 6.23.

x Psal. 35.5.

carnium lenocinia ſuadentes; corde ſpinas abſcondunt, quibus aculeatus homo noſter
y Dan. 13.22. uterque, *y non poterit manus eorum effugere*, quin depereat.
z Iſai. 46.8. *z Redeant* itaque *ad cor* tandem, intrentq; taciti cor ſuum ipſi qui legum Patrũ noſtrorũ cogunt nos tranſgreſſores eſſe, cùm noſtrũ unicuiq; præci-
a Prou. 22.28. piatur à ſpiritu: *a ne trangrediaris terminos antiquos, quos poſuerunt Patres tui*. Exaudiãt tãdem uocem Sacerdotis Heli, mala operantibus filiis ſuis
b 1. Reg. 2.24. dicentis: *b nolite filij mei; non enim eſt bona fama, quam ego audio, vt trangredi faciatis Populum Domini*. Peius enim peccatum eſt, grauiorique ſupplicio punietur in tribunali, ſuggeſtio mali, qua alter inficitur; quàm mali operatio ipſa, ex qua quis cadit. Recogitent aliquando per ocium
c Matt. 12.36. Saluatoris dictum: *c de omni verbo otioſo, quod locuti fuerint homines; reddent rationem in*

die

udicij. Indèque trutinæ
mittant exactiori, contra
noſtrumq; Ordinem mul-
ici farcinata ſcommate
ba ſua: Si fortè *plus d ba-* *d Dan.*
tia reperiẽtes; palinodiam *5.27.*
dem recanere coarctẽtur.
fundantur eia, repetam
ties iteratò, *e confundan-* *e Pſalm.*
& reuereantur, quinullũ ſi- *69.3.*
rupulũ affricãtes; in nullo
rſus ſe peccaſſe credũt, dũ
le prorſus impio, ore ve-
, & impietatem Ordini
ro Cartuſiano impingere
ſunt ueriti; & inhumanos,
ritatique contrarios cu-
atos Nos diffamare Cartu
os; carnes in infirmita-
conſtitutis fratribus de-
antes: ubi nullum omni-
el morale conſilium, uel
gatiuum præceptum in
pturis ſanctis, pro omni-
lo, abſoluteque neceſſario
carnium, quouis tempore
mus emanatum: quin po-
Rechabitas, qui de ſemi-

ne

ne Ionadab *f* germinarunt, laudatos nouimus in ſcriptura, quod paternæ traditioni, de non bibendo uino, obediẽtes extiterint: nec ad uerba Hieremiæ *g* bibere uoluerint; *h* ne Patris præceptum tranſgredi uiderentur. Et tamen quis nõ uidet, ſit cæcutiés ipſe, ſit cœcus licet ex utero, grauius fuiſſe præceptũ illud abſtinẽdi à uino, quàm carnibus temperandi? Multi etenim monachorum (*conteſtor fratrem i*) abſtinentiam à carnibus fàciliter ſuſceperunt, quibus tàmen perſuaderi non potuit, ((*pro qua re teſtem adiungo Bernardũ k*) ut à uino ſe prorſus continerent. Si ergò illi non taxati de abſtinentia acriori; cur prætaxandi Nos de leuiori? Sit illis itaque (Oblocutoribus loquor) lingua eorum in perditionem & laqueum; qui laqueum, & perditionem Ordini Cartuſienſi, cum ipſo eſu carnium tantis

con-

f Ierem. 36.6.
g n.14.
h Ierem. 35.8.
i Sutor. de vit. Cart. lib. 1. cap. 8.
k Et ibi Bern.

ſultum rationibus, indu-
non ſunt ueriti lingua
l Lingua quippe eorum, *l Pſlam. 56. 5.*
is gladius, portabit quidem
dicium nō mediocre ante
cē: *n Qui & reuelabit qui* *m Galat. 5. 10.*
ſcondita tenebrarum: an ſi-
idelicet fuerint placita *n 1. Cor. 4. 5.*
ra ieiunia, an uerò ſibi
i, *o* inuiſique fuerimus ex *o Cutill. apud Māci- nū de cur. in firm.*
nentijs noſtris (prout pro.
ſſimus Ille apud Manci-
) *p & manifeſtabit conſi-*
ordium: *q reddetque uni-*
ie ſecundùm opera ſua. Mē- *p 1 Cor. 4. 5.*
planè conferta, imò &
tiſſima illis erit, & im- *q Rom: 2. 6.*
eriorū & maledicti, Qui *Luc. 6 38.*
dicta & improperia fratri
mpinxerunt. Qui charita- *Prou. 31. 11.*
eſte pretioſiſſima Fratres
deſpoliatos aſſeruit, mar- *Matt. 22. 12.*
io; num veſtitus duplici-
ipſaque charitatis veſte
ectus in nuptijs apparebit?
uid non peccauerunt &
grauiter in fratres ſuos,
uos proximos, fratreſque
uſianos nota impietatis

tan-

tantæ, tantæque inhumanitatis inurere, non puduit, scriptis suis: illos depingentes à charitate funditus alienos, charitatiq; Euangelicæ prorsus auersos; esum carnium infirmis fratribus denegantes? Bone Deus! Totus penè mūdus Litteratorū lippiuit adhùc, Cartusianos dilaudans, quos vituperare decebat; tamquàm auersos à charitate? Errauerunt adhuc Doctores; Patres tanti amplissimi aberrarunt à veritate; in errorem inciderūt palpabilem Ecclesiæ clauum Regentes; ex quibus tot tantaque manarunt in nostrum Ordinem gloriæ & honoris encomia: (sunt libri, leguntur: aiebat pari methodo r *Augustinus*: ne tempus terere, transcriptor, coarcter) nostra non aduertentes homicidia continua, ob perpetuam à carnibus abstinētiam, perpetrata? Ah! Quantos decepit, quantos decipit adhuc

r Aug. Ser. de S. Vincentio Mart.

hùc proprius ſenſus, de quibus Apoſtolus: *s abundet quiſque in proprio ſenſu?* Vident planè hi optimi Obtrectatores noſtri *t feſtucam in oculis fratrum ſuorum; trabem verò in proprijs ſuis oculis non aduertũt.* Taxant Nos; nos corripiunt; nos obiurgant; noſtraque deteſtantur Statuta, tamquam impia; tamquàm importabile onus præcipientia; tamquàm proximis noxia, contraria charitati: nec aduertunt, miſeri, ſe ipſos prætaxatos, correptos, & obiurgatos, tanquã Eccleſiæ, Patrumque ſenſui aduerſantes? Ruminent, ruminent amabò in ſilentio; recogitentque taciti terribile illud Chriſti dictum: *u Ego autem dico vobis, qui dixerit fratri ſuo racha; reus erit concilio: qui autem dixerit fatue:* (ſupple ſine cauſa, vt ibi gloſſa *x*) *reus erit gehennæ ignis.* Indèque dictis, ſcriptiſq; ſuis conferant, quibus Cartuſianos

t Rom. 14. 5.

u Matt. 7. 3.

u Matt. 5. 22.

x Gloſſ. ordin. ibid.

nos

nos, tantis improperijs, scommatibus tantis suggillauere: & veritatē haurient ex statera: ita vt si ex leuioribus Illi digni habiti sunt condemnari: quid sibi ipsis poterit ex grauioribus contingere; enodabunt.

Pœniteant igitur, si qui sunt mortales inter (sublatis enim consultò parcimus, ne videamur impudēter in mortuos insæuire) eius generis Obtrectantium; palinodiamque canere, veritate iam agnita, non cunctentur: ne inani posthàc pœnitentia ducti, pœniteant sed in cassum; dicturi

y Sap. 5. 4. forsan quæ illi: y *Nos insensati, vitam eorum æstimabamus insaniam, & finem illorum sinè honore: Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei: & inter sanctos sors illorum est.*

Id autem satis quidem sit, & per transennam: ad correptionem porrò malè iudicantium; stateraque iniusta de-

nostris obseruantijs consuetu-
dinarijs pensitantium: non
animo in proximos irascendi,
(*Sol enim*, Deo gratias, *nusquã*
occidit z *super iracundiam no* z *Eph.*
stram: *quod si irascimur*, iusta 4.25.
instante causa, ipsaque dire-
ctrice, *vel racha* a *dicimus fra-* a *Matt.*
tri nostro, vel fatuè: siuè uerba 7.22.
facimus aliqualia *suauitatem*
b *odoris* non habentia; *pecca-* b *Eccl.*
tum à nostris ipsis sensibus fũ- 24.20.
ditus *ablegamus*:) non animo
inquam, in proximos exc[...]de
scendi; sed voluntate tantùm
(vt dicebamus) corripiendi,
quos vellemus nostros proxi-
mos ab obtrectatione Ordi-
nis alienos; charitateque no-
bis coniunctos, quos volun-
tate Statutis nostris auersos
experti sumus.

Sed esto (sit ad præclario-
rem optimi Instituti commẽ-
dationem; nihil enim mihi &
tibi, charissime Oblocutor: si
ènim allatrare non cessas, ces-
sabit forsan in te robur & vir-
tus

tus ipsa, qua canis) esto, inquam: sint sanis carnes ad bonæ valetudinis augumentum; sint illis quidem ad optimam nedum bonam, sanitatem diutius producendam; sint ægrotis remedium pręcipuum ad virtutem deperditam integrandam; sint stomachis debilibus infirmorũ, tum maximè Cartusianorum à carnibus per consuetudinem desuetorum, apprimè conferentia ex carnibus lenocinia: sint ipsis moribũdis carnes ipsæ vnicũ antitodum ad phænicis renouationem implendam: (id autem omne, quod & impugnabimus semper acerrimè, periciorum medicorum arte suffulti; & omninò doctrina Patrum *c d e f g* firmati, denegatum iri non ambigemus: maximè pro Nobis ipsis cartusianis instantes; quibus, *Gersone h teste*, vigilia, solitudo, quies vitæ sedentaneæ, contemplatio iugis, cœteraque, vel

c Cons. Rayn. Trin. Part. in Bru. Calum. discussæ.
d Sutor.
e Dorlãd. de Vita Cartus. lib. 1.
f Dionys. de laud Cartus. & vit. solit. pręcon.
g Hieronym. de Paud. Patr. antiq. Eremi.
h Gersõ. apol. de non esu car. Cart. §. 2. f. 518.

vel deuotionis, uel carnis attritionis laudabilia exercitia digestioni non parùm obsunt; itaut cruditates Nobis plusquàm secularibus generent, quæ ex usu carnium magis magisque acuerentur adauctæ:) sint, inquàm, omninò necessariæ carnes ipsæ, ne mortuis quantocyùs asciscamur: qui tamen vere mortui; licet viui: *i mortui enim estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo.* Nunquid bonum animæ, bonum virtutis, bonum actus heroici, bonum Religionis, bonum perperfectius, bonum ipsum superius, inferiori bono, bono inquam morituri corporis, sanitatisque vel augendæ, vel tuendæ, vel reparandæ, in Ordinis despectum pariter & ruinam, imò & in proprij spiritualis indiuidui, quo nulla res melior, posthabere habet Cartusianus; ita vt vel sanus, secluso scandalo, absque extre-

i *Coloss.* 3.1.

ma necessitate, de quo inferius paucula; vel infirmitate quauis affectus; ne detrimentum corpus corruptibile patiatur, carnibus vesci non sit illicitum vsquequàque: lege consuetudinaria, bonoque Religionis, æquè & spiritus trito, protrito pariter, ac prostrato? Id enim plane totum est, quod est optimũ. Hic scopus collimãdus omninò. Hæc veritas illustranda. Id erit porròNobis potissimum reuelatu: ne probatione deficientes in potiori, confusi abeamus ex hoc concilio; pro ut nonnunquã euenit Fortunato quõdã illi, de quo *Possidonius* k in vita meminit Augustini; qui responsione deficiens in consessu; confusus abiens, nũquam ad desertam Patriam remeauit.

k Possid. in vita August t. 1. oper. August circ. initium.

Ast ne discurrantes gyrouagi; Adiutores nobis ex vicis ac plateis incognitis mercaturi credamur: Primum, quem

quem sole comite nouimus occorrisse, consulamus Gersonem. Gersonē inquam illum, Qui & gloria extitit Scholæ Pariensis; & magnum magnis meritis suis Cācellarium egit Parisijs; post Camarecensem magistrum: & iubar Orbis effectus est scriptis suis. Hic namque causam pro Cartusianis, esu carnis perpetuò priuatis, suscipiens defendendam, contra illos, quos imbutos nominat *l* sapientia terrena, animali, & diabolica; hos ponit casus, quibus licitum est Homini vitæ hujus moribundæ detrimentum subire, mortique potius se exponere, quàm illorum semitas præterire. *m* Et primò quidem ad obediendum Deo. Deinde ad satisfaciendum pro peccato. Rursus pro iuuamine charitatiuo proximi. Cœterùm pro euitatione grauis scandali (pro quo euitando, meminisse oportet Pauli dictum:

l Gersō tract. de abstinē. Cart. & non esu carniū initiò.

m Id. Gerson. vbi suprà.

ctum : n *Si esca scandalizauerit fratrem meum , non manducabo carnem in æternum*: qua sententia clarè liquet , abstinentiam à carnibus perpetuã & licitè posse assumi , absque vllo næuulo ; & certissimè posse perfici absque corporis detrimento) Porrò ad acquirendum virtutes , (*sequitur Gerson*) vel in se, vel in alio. (En bonum Religionis, en bonum virtutis , en bonum maius, vitæ sanitate) Et ad extremum pro extirpatione vitiorum, & carnis ad spiritum subiectione . Hæc ille.

n 1.Cor. 8.13.

Itaque potest , imò & debet iustitia Cartusianus mortem prius sibi eligere, vel præuisam vel imminentem, illamque imperterritus martyr subire à carne abstinens; quàm mortis periculum ipsum, dubio procul , carnes comedens, euitare . Bonum quippè vel virtutis heroicæ , vel approbatæ Cõmunitatis , vel spiritua-

tua-

tualis profectus, omninò anteferri debet (tum maximè à ſpiritualibus Viris, qui Religionem venerunt, o *Carnem ſuam crucifigere cum vitÿs, & concupiſcentÿs ſuis*) omninò, inquàm, bono Corporis morituri debet pręferri; ne pluris habeamus Corpus, quàm Animam; pluriſque faciamus eſcam & potum, quàm Regnũ Dei. Habemus patens in id teſtimonium Euangelij, ubi Chriſtus docet: p *Nonne Anima plùs eſt quàm eſca; & Corpus pluſquàm veſtimentum?* Ac ſi diceret: quid eſcam quęritis noxiam Corpori morituro; ùbi Corpus Animâ minus eſt: & non potius eſcam Animæ ſalutarem requirítis, in qua ſalus eſſe poteſt & vita? Sinite; corpus extenuetur ad mortem vſquè: Anima verò ſaginetur & viuat. Quid erit Vobis melius, Æternitati ſtudere, an tempori? Tẽporale eſt quod

o *Galat.* 5. 24.

p *Matth.* 6. 25.

perimitur, æternum est quod viuit. Viuat ergò Spiritus; Corpus verò, quod aggrauat Animã, moriatur: nam & hoc semel mori statutum est; & illum æternitati viuere est tributum. Sed adde: (crescat oratio, vt Nobis crescat abstinentiæ obligatio) parumne erit, Consuetudini antiquissimę Nos Cartusianos esse subiectos, carnes perpetuò non comedēdi ex quauis causa; cui indubitatò subdimur, cùm ad habitum Cartusianũ admittimur? Afferantur in medium Antiquiora Ordinis statuta; ibi his uerbis cautum esse comperiemus: q Esus
„ Carnium, cui Ordo
„ renunciauit (attendatur nũc quæso ly, renunciauit; quoniam obligationem signat peculiarem; ùbi voluntaria fuit Ordinis prima renunciatio, in Generali Capitulo facta corã duobus Episcopis r

q ex 2 p. Statutor. antiquor. c. 4.

r Sutor. de vit. Cart. lib. 1. c. 8. f. mihi 129.

sto-

[s] t totâ præsente Religione, [s] quæ à Prioribus illic astantibus repręsētabatur) Esus
„ Carnium, cui Ordo
„ renunciauit, Nulli
„ nostrum conceditur,
„ etiam si sit Leprosus.
„ *Et rursus* [u] Leprosis no-
„ stri Ordinis carnes
„ comedere nulla per-
„ mittitur ex causa; si-
„ cut nec Cuiquam in-
„ firmo. Hæc ibi. An nō ergo sic suscepta laudabili ritu Consuetudo; sic laudabiliori cursu, per annos sexcētum & amplius protracta integrè; sic à Patribus fideliter custodita; Filijsq; atq; Nepotibus incorruptissimè commendata; sic tādem à nouissimis Nobis excepta voluntariè, abstinentia hæc vltrò commēdabilis car-

[s] Item & Dorlād, & Dyonys. de Vit. Cartus. & in Cronic Ordin. [t] Tutin. in prosp. hist. Cartus. f. 49. An. 1244.

[u] vbi sup.

nium perpetua: quam & videmur aliquali publica protestatione promittere, dum Vota Professionis emittimus; dicentes, prout in Regula Be-

x Ex 2.p. statutor. nou. Col lect. ca. 18. n. 6.

,, nedicti: x Promitto sta-
,, bilitatem, & obedien-
,, tiam, & conuersionẽ
,, morum meorũ meo-
,, rum coràm Deo, &
,, Sanctis eius; in præ-
,, sentia Dom. N. Prio-
,, ris, &c. Quibus planè verbis & animus publicatur Profitentis, se velle perpetuæ stabilitati adhęrere: tria essẽtialia Religionũ omnium vota, Obedientiam scilicet, Paupertatem, & Castitatem (ex quibus Religiones perstant, & sinè quibus nec Religio quæuis subsisteret: ex Theologis; nec dici mereretur communio Regularis) sub ipsa vna votâ Obedientia (quæ Pau-

D.Tho. vt infr.

per-

pertatem & Castitatem in- cludit ex D. Thoma *y*) imperturbabiliter obseruare: & cōuersioni, tandem morum, (*veteri homine iam exuto, z indutoque mox nouo, qui secundum Christum est reformatus*) secundum proprium Ordinis institutum (in quo nil penè grauius, quàm à carnibus abstinentia perpetua) insistere toto conatu: an non inquàm obligationem à carnibus abstinendi perpetuò, Nobis Cartusianis inducit sub peccato? Admittimus vltrò, quod passim dicitur à Theologis, *a Thoma dictante*: quod omnis quæstio, in qua de mortali peccato quæritur, nisi expressè veritas habeatur, periculosè determinatur. Non reprobamus, quod à Scriptoribus passim asseritur, *expendente Bernardo, b* vt, videlicet, Quisquis Professus, in quouis genere salutiferæ vitæ, nec vltrà obedientiæ legem cogendus, nec

y D. Tho. 22. qu. 186. art. 7. & 8. in respon. ibique Suarez.

z *Ephes.* 4. 24.

a D. Tho. Quodlibet 9. art. 15.

b Bern. lib. de precept. & dispēsat.

citrà est inhibendus, quàm sua ipsius videtur complecti professio. Inhæremus piæ menti *Petri*, *Abbatis Cluniacensis*, c qui Bernardo scribens, hæc habuit in prolatis: Omnem regularem institutionem inuiolatam permanere, quantùmcumque mutetur; dum Charitatis lex & regula in his quæ fiunt custodiatur. Sit indè vera deductio *Magni Gersonis*: c Quá ob rem esus carnium, & vsus pelliceaum, quibus licèt Regularis institutionis superficies (hìc nullam cum Cartusianis causam habet) aduersari videtur, eidem consonat in casu Charitatis, & necessitatis. Sustinemus omni modo meliori *Caramuelis doctrinam* (quam quidem nō semper adeò fuisse immaculatam, vt ablutione non eguerit, probat scriptis suis e *AntiCaramuel*: cùm non *sit Homo mortalis* f *qui non peccet*: quiq; absque er-

c Abbas *Clun.* epist. ad *S. Bern.* apud *Gerson.* lib. de vit. spir. Anim. tom. 3.

d Gers. ibid.

e Human. Erdem. in lib. AntiCaramuel.

f 3. Reg. 8. 48.

erroris commixtione, bonum faciat super terram; prout Psalmographus ibi: g *Non est qui faciat bonum; non est vsque ad vnum*) sustinemus, inquàm, vtcumq; possumus, *doctrinam* h *Caramuelis illam*, quâ dicit: Ergo præter tria vota essentialia, nihil vouisti Deo. Si quid autem, præter Castitatem, Obedientiam, & Paupertatem directè promiseris; homini promisisti non Deo: quia si Deo promisisses, iam ligareris quarto voto. Votum quippè aliud non est, nisi promissio facta Deo. Hæc ibi. Ex quibus deduxerat: i nonnisi tria vota Religionis essentialia, esse à Benedictionis sub præcepto, pœnaq; mortalis peccati obseruanda: quin de coetero, quæq; attinent, vel ad morum conuersionem, vel ad stabilitatem (his enim additis, integrè Professio constat Benedictina; prout & Nostra) non Deo simpliciter ea polliceri;

g *Psal.* 13.2.

h Caram. disp. 44. nu. 528. Theol. Regul.

i Ibidem & seq. n. 529.

ceri; sed Prælato, atque Conuentui, coràm Deo. Sed quid ad Nos, quæso, Eius decisio, quoad esum Carnium? *Audiamus amabò illum iterum, k sibi ipsi forsan contradicentem*; ibi: Vouent quoque Benedictini expresse, præ Quibusdã Alijs, stabilitatem, & morum conuersionem: (si vouent; cur non peccabunt Inobseruantes?) quorũ Prius violatur, si Monachus apostatet, aut deserat Monachatum, aut absq; Prælati sui licentia, sinè necessitate exeat è Monasterio. Secundum verò violatur, si deditus vitæ prauæ, nullâ cura, & studio, suis moribus cõuertendis, inuigilet; aut expresse nolit MORES SVOS DIRIGERE SECVNDVM REGVLAM. An non veraciter sibi ipsi, per hæc, videtur aliqualiter contradicere; Nobisque Cartusianis consulere? Quid verò Benedictinus ipse, pro suo non esu Carniũ, post-

k Idem disp. 47. art. 2. nu. 606.

posthæc edisserit, expendamus. Ad id verò, quod de Carnis abstinentia sublumitur, respondeo: illam ex vi regulæ Nulli præceptam esse (quid esset, quæso, ùbi ex Regulari Cōsuetudine, siuè Statutaria constitutione præcepta?) Nulli, inquam, præceptam, sed præceptibilem. Ideo teneri nostri instituti Religiosos abstinere à carnibus, quando Prælatus iubet: Qui verò carnes comederet, tali casu, peccabit mortaliter; licèt eas comederit SECRETO, ET SINE SCANDALO. Benè ergo dicit, prò suis *Benedictinis Benedictinus* ipsé: vi eorum Regulæ non teneri semper à carnibus abstinere; ob idque diebus licitis licitè eas posse comedi, probat. Sed quid eius hæc sententia ad nos Cartusianos; Qui, vi Regulæ; vi Cōsuetudinis Regularis; vi supposititi præcepti *Superioris*: (Regulæ enim *Superior* nun- ibidem.

quâ oppositus; sed in omnibus dicitur conformari Statutis) vi factæ promissionis, tenemur semper à carnibus abstinere? Non præcipit quidem Regula verbis patentibus, sub præcepto, perpetuam à carnibus abstinentiam: non voto Nos ligauimus, emissa professione, carnes ad mortem vsquè nusquàm comedere: sed quid quæso vult Nobis indicere locus ille statutorum iam
„ exploratus: Quia secun-
„ dum Sãctissimam no-
„ stri Ordinis Consue-
„ tudinem, &c. Vel aliàs:
„ Esus carnium, cui Or-
„ do renunciauit, Nulli
„ Nostrum, &c. Vel illa à
Nobis facta respõsio, obseruãtijs Nobis statutarijs indicatis:
„ tis: *D*e sola Dei pieta-
„ te, Nos ea omnia im-
„ ple-

,, pleturos, &c. prout infra? Ergo repetat, & optimè pro Nobis, contrà Nos quidẽ; ùbi quod absit, nostræ Regulæ transgressores inueniremur, quæ dudùm *Ipse Caramuel*: *l* Conuersionem morũ Nos violare, ùbi expressè nollemus mores nostros dirigere SECVNDVM REGVLAM. Quis autem Cartusianus, dici posset, veraciter mores suos dirigere secundùm Regulam; ùbi contrà expressã Regulam Statutorum, à carnibus perpetuò abstinendi, pugnare inueniretur: quod absit? Ergo pro Nobis, non contrà *N*os erit Caramuel, etiam ùbi diceret iteratò: Nos, cum ipsis, ad nihil vi præcepti teneri, præter tria vota essentialia: de quibus apertè, *post Scolasticos cunctos*: *decisio Tridentini*. *m n*

l Idem, ead. disp. 47. art. 3. n. 623.

Contrarius autem Nobis fortassè erit *Magnus ille Parisiorum Cancellarius Gerson*, ex

m Tridẽ sess. 25.

n Et 2. *de* Reform*at.*

o Gers. vbi sup. verbis illis: *o* quam ob rem, esus carnium, quibus licèt Regularis institutionis superficies aduersari videtur; eidem consonat in casu charitatis, & necessitatis? Tantùm abest; vt sit contrà *Nos* Doctor, qui prò *Nobis*, clypeo, thorace, armisque indutus plurimis, in arenam *Bellator* strenuus, contrà *Aduersarios* nostros, perpetuum nō esum carnium impugnantes, descendere visus est galeatus: Loquitur ibi planè indefinitè, prò Regularibus cœteris, Quibus nouerat esum carniū interdictum, vel quoad locū, vel quoad tempus, vel quoad statum. Ast, quid Nos tangit eius hæc locutio generalis: ùbi prò sustinenda nostra perpetua à carnibus abstinentia, factus est specialis Adiutor noster? Ergo, vbi fortè interrogari contingerit, an prò Nobis hæc item dixerit, quæ prò Cunctis: eadem planè respon-

spondere videretur, quæ Assuerus olim prò Esther, ibi: *Quid habes p Esther? Ego sum frater tuus: noli methere; non morieris. q Non enim prò te, sed prò Omnibus hæc lex constituta est.*

p Esth. 15. 12.
q n. 13.

Sed, quid iterum: Nobis aduersabitur fortè, doctrina sua, *Abbas ille Cluniaci, Petrus, r* qui dicebat, quæ antè: Omnem Regularem institutionem inuiolatam permanere, quantumcùmque mutetur; dū charitatis lex, & regula, in his, quæ fiunt, custodiatur? Absit à Viro, *verè Israelita, s* verèq; Religioso, verba Religionum peculiaria iura prostituentia. Absit à Sanctissima Petri Abbatis mente, corruptio, & violatio nostræ legis. Absit à me (dicet, & Ipse quidem, de interno interrogatus mentis suæ iudicio) absit à me, Domine; vt homines in suis Religiosis obseruantijs persistentes, suisque

r Petr. Clun. vbi sup.
s Ioan. 1. 17.

opti-

optimis Statutarijs consuetudinibus tenaciter adhærētes, velim quandòq, verbis meis, præuaricari. Absit, vt Charitatem prædicans, sim contrarius Charitati. Memini quidem, & cum tremore recolo

t 1. Cor. 9.27. dictum Apostoli: t *nè fortè, cùm alijs prædicauerim, Ipse verò reprobus efficiar.* Et efficerer planè, ùbi prò Charitate pugnans, quæ complementum est legis; leges transgredi facerē, ac præcepta Sanctorum Patrum: cùm me non latuerit aliquandò dictum Domini:

u Prou. 22.28. *Nè trasgrediaris terminos u antiquos, quos posuerunt Patres tui. Non itaque oportet hìc*

x Rom. 12.3. *sapere plusquam sapere x sed sapere mihi sufficit ad sobrietatem.* Ob idque nè incidam in commissum, neuè subindè iudicer (iam edoctus: *Sanguinem Populi mei præuaricantis de*

y Ezech. 3.18. *manu tua requiram:* y) palàm esse volo doctrinam meam: essentialia Religionum, me haud

haud velle intelligere esse mutanda, etiam lege, & regula Charitatis perstante: sed tantùm insinuare; Charitatis Virtutem maximam, quæq; omnia institutionis Regularis exercitia, vel mutata forsan, vel non impleta, prò implendo Diuino eiusmodi pręcepto, potiùs solidare, perfectioneq; maiori replere; quàm suis ipsis meritis spoliare. Sic me Deus adiuuet: hæc profiteor. Quid autem dicemus ad verba illa *Magni Bernardi*: z vt videlicet quilquis Professus in quouis genere salutiferæ vitæ, nec vltrà Obedientiæ legem cogendus, nec citrà est inhibendus, quàm sua ipsius videtur cōplecti *Professio*? *Vtiquè vera sunt*: *vtiq*; Spiritum bonum, & sanctum redolentia: vtiquè Virum tātum decentia: non tamen cōtrà Nos pugnantia; non nostras vtique Consuetudines eneruantia: quin potiùs no-

z Bern. vbi sup.

strarn

ſtram Cartuſianam Profeſſionem mirificè ſolidātia. Quid quæſo noſtra videtur complecti Profeſſio: niſi quæ adhùc ſumus peculiariter executi? Statutis videlicet *N*os ſubdi præcipientibus; eſumq; perpetuum carnium prohibentibus. Ergo erit contrà *N*os *Bernardus ille*, qui *N*obis ſemper Chariſſimus: Noſtra, ſcriptis ſuis *a* Fratribus nobis Cartuſianis de Monte Dei directis, iura sēper integralia viſus eſt cuſtodiſſe? Quę de Nobis non loquitur grandia Grandis ipſe? Quali themate, noſtrā Profeſſionē, noſtramque altiſſimam viuēdi methodū, *I*pſe ſit exequutus, nouerunt planè, qui Bernardum legerunt. Et credere nunc volumus, vel fateri, quandòque *B*ernardum ipsū, contrà perpetuam à carnibus Cartuſianorum abſtinētiam, eſſe voluiſſe; Qui nouimus, pro *N*obis ſemper om-

a Bern. tract. ad Fratres de Mōte Dei.

ninò

ninò fuisse; Nosque, præ cun-
ctis Ordinibus Regularibus,
ex districtissimis obseruantijs
nostris, tū maximè ob Clau-
suram perpetuam, perennē-
que à carnibus temperantiā,
magnis ubiquè laudibus di-
laudasse? Ah! Verba sunt,
& cogitationes, nostram glo-
riam Inuidentium: Nosque
perdere Volentium. Ast, *Deo*
gratias: *Vanæ sunt cogitationes*
b Hominum. Confusi sunt, quo- b *Psalm.*
niam Deus c spreuit eos: Nobis, 93. 11.
vel inter hos quidem anfra- c *Psalm.*
ctus, in eadem, qua Nos Pa- 52. 6.
tres ipsi cordatiores consti-
tuerunt gloria, ex nostris ob-
seruantijs, remanentibus. *An-*
gelico item prò Nobis, non
contrà *Nos*, tandem, clarissi-
ma verborum suorum luce,
ex dictis, *d* interim explana- d D. Tho-
to: Qui dum docuit: Omnem vbi sup.
quæstionem, in qua de pecca-
to mortali quæritur, nisi ex-
presse veritas habeatur, pe-
riculosè determinari: nonnisi
ex

ex ipsa hac eadem doctrina sua, Nostra videtur iura voluisse, fauorabili decisione, determinare: cùm in dubium reuocari non queat (eat licèt inficias quisquis velit; *in proprio suo abundans e sensu*) hoc casu nostro expressam patere Veritatem, expressis iam verbis ipsis Statutarijs exploratis, quibus cauetur:

e *Rom.* 14.5.

„ Esse omninò decla-
„ randos infames; f
„ perpetuoq; carceri
„ mãcipandos; omniq;
„ obediẽtia, perpetuis
„ temporibus; voceq;
„ actiua, & passiua fũ-
„ ditus spoliãdos, (quæ quidẽ verba, vt grauia legis iura habẽda sũt; ac propterea peccatũ lethale inducentia; prout clariùs ex Theologis g) carnes vel comedere, vel comedentibus, intrà Clausuras

f Ex stat. Cartus. vbi sup.

g C. Réz. Encyclop. tom. 1. lib. 1. tr. 3. quæst. 4.

Or-

Ordinis, ministrare quouis tempore pertentantes.

*N*ec licèt in medium nunc proponere Cuiusuis alterius Sanctæ, perfectæq; Communitatis iura: quibus licèt ad tempus Professis interdicatur carnibus vesci: vesci tamen illis licere, data vel necessitate, arbitrio Medici; vel temporis, locique opportunitate: quin *N*os, ex ijs, à legibus Statutorum nostrorum, perpetuum esum carnium prohibentibus, vel tantillùm remoueamur. Quia ùbi illis omnibus, vel prohibitio, vel addictio censetur esse localis, vel temporanea: Nostra omninò esse dicitur, & perpetua, & personalis; itaut quòcumque vadat Cartusianus, secum legem portet, carnes edere prohibentem. Ob idq; cùm illi benè faciant suis Cõstitutionibus obedire, carnes comedendo ad Ordinis voluntatem: *nè in die ieiunij eo-*

rum,

rum, *h voluntas propria inueniatur*: *N*os optimè nostris obligationibus satisfacimus, à carnibus toto vitæ tempore abstinentes; vt nostram Statutariam Consuetudinem impollutam custodiamus: nè transgressores dicamur legũ Patrum nostrorum.

h Isai. 58.3.

Sunt planè in id Nobis cõtrarij, peculiari quodam iure, præ cœteris, *M*inimitanæ Obseruantię Regulares: quibus dum ab eorum Confratre Peyrino obseruantia, præ Regularibus cunctis, *N*obis Cartusianis inclusis (ipso Iudice; sed iudicante, nescio, ęquitatem) perfectior ac strictior vendicatur; ob quartum videlicet votum (quo Nos Cartusiani non alligamur) à carnibus perpetuò abstinendi: quod tamen, vt Ipsi dicũt, sanctissimè frangunt, data Medicorum licentiâ, tempore corporis infirmati; ne videantur sui ipsorum iugulatores,

tores, proprijque indiuidui destructores: Sacro iam edocti eloquio: *Meliorem esse Obedientiam i quàm victimas; & auscultare longè meliùs esse, quã arietũ adipes offerre.* Sed quid Nobis, & Vobis, in hoc discrimine, Charissimi Fratres Minimitani? Num vel ipse Iudex vester ero; vel Vos in iudicio contẽdetis nobiscũ, qui nullá Vobiscũ hac de causa volumus habere contentionem? *Quẽ nostrũ Iudicem constituit k Fratris sui communis Pater:* vt vel iudicium iustum possimus inuicem stabilire; vel in proprijs, *ampliatis fimbrijs, philacteria dilatare? Est qui querat, l & iudicet. Stulto eà propter labore consumerer m* hanc mihi relinquens Prouinciam, exagitandam; ùbi illam, prò Nobis quidem, contra Quoscùmque (non Nobis porrò, sed Exteris iudicantibus) & discussam nouimus, & expletam; Matre, cum Filijs vnà,

i 1. Reg. 15.22.

k Matt.

l Ioa. 8. 50.

m Exod. 18 18.

Om-

Omnium Scolasticorum iudicio concurrente: Ecclesia, inquàm, auctoritate propria, qua fungitur, explanante (dixerim meliùs præcipiente, nè tantùmmodò iudicante) *n* Nos Cartusianos, Omnibus Regularibus, ipsis inclusis Mendicantibus, (quos inter, & tunc temporis lati iudicij aderant, & modò complexi sunt Fratres Minimi: vt latiùs apud Crescentium *o*) Cartusianos inquàm esse existimandos, atque habendos in Dei Ecclesia strictiores; non ex sola perpetua à carnibus abstinentia; quam minoris facit Peyrinus *p* quadragesimali suo ieiunio; ad id prò se allegans (sed male lectos, vt probat idem Crescẽtius *q*) Lessium, Reginaldũ, & Vasquez: verum etiam prò cœteris singularibus, præ cunctis Religiosis, vitę asperitatibus; ob idque posse omnes Regulares ad Cartusianos

n C. viá ambit. &c.

o Crescẽt. Arsen. Relig. V. Cartus. fol. 66. n. 126.

p Peyrin. tom. 1. q. 1. cap. 24. §. 1.

q Id. Crescẽt. vbi sup. nu. 122. 126. & 127.

nos transire; sed nõ è conuerso: Peyrino interim *appenso iam in statera,* r *s Crescẽtiana inuẽtoq;* in ipsis dictis suis *minus habẽte* :plùsq;quã decuisse,de seipso:*dilatatis philacteriȷs ; contractis verò phimbriȷs Aliorum* , Parte inaudita,nulliter decreuisse: Omnibus sibi, ob id , Orbem in rectitudine iudicantibus,ex aduerso contradictoribus : *Bernardo, t Gersone ; u Lessio, x Lorichio, y & Reginaldo,z* (pro Cartusianis specialiter contra Minimos.) *Suarez, a Nauarro, b Sanghez, c Gordono, d Rodriquez, e Vno item , & altero , f Bellarmino , g Ribera, h Vas-*

r Cresc. vbi sup.
s Crescẽti. 3.47.
t Bernar. tract. ad Fratres de Monte Dei.
u Gers. tract. de non esu carnium Cartus.
x Less. lib. 2.c. 41.dub. 13.nu.100. y Lorich.in Thesaur. Theolog. verb. Cartus. §.3. z Reginald. Soc. Ies.lib.18.n.414 a Suarez tom.4.de Relig.lib.2.cap.4 n.6.& 8. b Nauarr. cons. 51.de Regul. c Sanchez lib. 6 de Relig. c.7.nu.29. d Gord.Soc.Ies.p.2.lib.7. qu. 13 c.5. e Rodriq. sum. p.2.c.96 conclus. 16. f Rodriq.Ord. Min. tom.3.q.52.art. 18. g Bellarm.lib. 2.de Monach.cap.39.

h Vasquez, i Azorio, k Bartholomeo l à S. Fausto, Hieronymo Llamas, m Raynaudo, n Miranda, o Cœterisque generis huius Scholarū Principibus, veritatem clarissimā, pro Cartusia sustinentibus: ità vt vel tantos Viros erraſſe, decernere; vel illis minimùm contraire; omninò temerariū iudicetur.

Nulla itaque de Peyrini iudicio habita ratione; simus, amabò, Fratres mei, Statuta nostra, tanquàm Regularium cœterorū legibus sublimiora, & strictiora, strictiſſimè obseruantes, tenaciſſimèque custodientes; & Gloriosiores Co[illegible]ibus coeteris vindicari non dubitemus: Qui Cartusianum sublimiſſimum Theorema; non vt strictiores in Orbe dilaudaremur, nè hic mercedem p reciperemus; sed vt Orbis innotiores, & humili

h Riber. in sum. verb. Relig.

i Vasqu. 1.2. disp. 162. cap. 4. num. 23.

k Azor. Soc. Ies. lib. 12. c. 14 q. 14. & 15.

l Barth. à S. Faust. lib. 5. Thesaur. Relig. q. 324. & 350.

m Hieronym. Llamas p. 3. cap. 4 §. 33.

n Raynaud. Trinit. Patriarch. in Brun. 31, art. 3.

o Miranda Ord. Min. tom. 1. qu.

p Matth. 6. 6.

liores eſſemus; propria uoluntate amplexi ſumus: ob idque in ipſis abſtinentiis, obſeruantiiſque Regularibus noſtris, (quid quid dicant Cœteri: *abundās q Quiſque in proprio ſenſu*) neceſſe eſt gloriemur. q *Rom.* 14. 5.

Et quidem, quis inficias ibit, quod ùbi fortaſſis ſtrictiſſimum hoc uitæ genus, tùm potiſſimùm à carnibus toto uitæ tempore abſtinendi, nobis non placuiſſet; nec Nos poſſe legem hanc ſtatutariã intemeratam cuſtodire, uiſum fuiſſet: r (*durus eſt hic ſermo; ecquis poterit eum audire?*) cuculla poſthabitâ, profeſſionẽ, qua aſtringebamur, emittere ueriti fuiſſemus? r *Ioan.* 6. 62. Cùm uerò antè ipſam profeſſionem interrogati, toto pręsẽte Conuentu, an omnia ſtatutorũ Placita, lecta iterum ac perlecta, plurieſq; luſtrata, Leges, Cõſuetudines, ac Pręcepta, nec nõ & tria Vota eſsẽtia-

liter Regularia obseruare vellemus; responsum dederimus imperterriti: Nos, de sola Dei pietate, s fratrũq; orationibus cõfisos, ea, prout Diuina clemẽtia concesserit, impleturos: quis ambigit, Nos non posse, acta professione, retrocedere à promissis? Est textus notabilis in prõptu: t *Si quid uouisti Deo, ne moreris reddere: displicet enim Ei infidelis & stulta promissio; sed quodcũq; voueris redde: multoq; melius est nõ vouere, quàm post votũ, promissa non reddere.* u Et hìc submicte tumẽtes fluctos tuos. Hùc te perductum optabam: ait Qui antehàc Oblocutor. Ergo benè dixi ex tunc initiò, te votum de nunquam edendis carnibus emittere; ob idque acriùs puniri deberi, ac prętaxari; ex tuis ipsis, contra legem naturæ, votis illicitis suggillatus.

s 2.p.Statutor.nouæ Coll. cap. 17. de Nouit. nu. 12.& 13.

t *Eccl.* 5. 3.

u *nu.* 4.

Tace quęso, frater, *& obmu-*

te-

teſce : *x* dum ad vltimam, *x Matth.*
fœcibus tuis, nauſeam me pro 4.39.
uocatum iri pręſentio. Vtinam legiſſes ſtatuta noſtra: vtinam, Qui, vel de Benedictina, vel de noſtra cũ illis vnica profeſſione locuti ſunt, tui fuiſſent hactenus Cõſultores: quoniam tãtis Nobis exoſus nõ excreuiſſes. At perge, lege; redi: ne dupliciter cõfũdaris. Legiſti, credo, uel Leſſium, uel Alterum alium ab illo nõ diſcordẽ, ex quo uel hauſiſti ad ſenſum tuum, noſtrum de non eſu carnium Votum: uel illos legens, lecta non percepiſti. Vnde tibi, quę olim Eunuco Philippus, conueniũt
iteratò: *y putas ne intelligis, quæ* *y Act.*
legis? Aſt mirum! Ille ſe co- 8.30.
gnoſcens ignarum; indoctum
ſe non erubuit profiteri: *Et* *z Act.*
quomodo poſſum, *z ſi non Ali-* 8.31.
quis oſtenderit mihi? Tu uerò, ubi doctiſſimum te concredis, dicens quæ tumens ille: *diues*
ſum, *a & nullius egeo*: ultrò *a* *Apoc.*
 3.17.

grauiùs te demonstras inscitum: ultròque periculosiùs eris in densitate. *Hęc verba Lessij*[b] (Vnus sit nunc pro cūctis, ne aggrauati, grauemus) Confirmatur, quia *Iudęi* tēpore Machabęorum, in solitudine uersantes, non tenebantur uesci cibis lege uetitis, etiam si fame alioquin fuissent morituri: (totum adhùc usque pro Nobis, uti & pro nobis itē antecedentia) tamen potuissent iis uesci. Poterant enim uesci, ob necessitatē extremā; poterant abstinere, ob reuerentiam Diuinę legis. Ergo idem dici poterit de Cartusiano, in simili casu; maximè cùm non nudo statuto humano, sed etiam VOTO (id est, quod decipit Simplices: at parcimus; non intelligentes quę legunt) sed etiam uoto uideatur obstrictus: dum VOVET OBEDIENTIAM SECVNDVM STATVTA. Hęc ille. Ergo dicit, Votum

[b] Less. de iust. & iur. lib. 4. c. 3. dub. 2. fin.

Nos emittere de carnibus nõ edendis? Tantum abest. Intellectus verbis confunditur; sensus verò permanet integer, prout ibi. *Non* enim absolutè nominat votum, pro non esu carniũ: quod si nominaret; vel falleret, uel falleretur (prout eodem casu nostro, nolens fallere, in falsum incidit *Pellizarius*; c Qui ait: Excõmunicatos esse Cartusianos carnibus utẽtes, per Bullã Pauli IV. aliàs in sensu proprio memoratã, tanquam sui uoti transgressores) uim professionis initæ non percipens. At non nominat, & cõsultò, dum nunquam pro uero habuit, nos tale uotum emittere; sed tantùm Nos Obedientiam uouere secundum Statuta. Sed sic est, quod Statuta præcipiunt à carnibus perpetuam abstinẽtiam: ergo, ad hominem, inalterabilis consequentia: uidemur & uouere ipsam carnium abasti-

c Pelliz. V. Cartus.

stinentiam. Quod autem ita sit, prout hic: attende sequẽtia, & sedaberis. *d* Itaque ob reuerentiam statuti (non dicit, ob reuerentiam voti, vel ob necessitatẽ illud implendi) quod districtissimè abstinentiam præcipit; (totum oppidò verum, totum ad Statutorum mentem omninò sanum) & etiam in extremis morbis in Ordine seruatur, & ob reuerentiam Dei, Cui se per votum obstrinxit, (supple tuâ prudentia, obedire Prælato; nam & Obedientiam vouit) & ob comune decus Religionis tuendum, poterit abstinere. Hactenus Lessius.

d Id. Less. vbi sup.

Maneat ergo Vnusquisque in suo gradu; Vnusquisque in eo resideat statu, ac perseueret, in quo vocatus; ne sit trãsgressor: *A*postolo monẽte: *e manete in ea vocatione; in qua vocati estis.*

e 1. Cor. 7. 20.

Siquidem si Carmelita (gratiâ quidem exempli, Nulli tamen

men præiudicans, Qui antiquior) ſi Carmelita, inquam, leges obſeruare vellet Dominicanas; Dominicanus, Carmelitis iniurioſus vtcùmque, eſſet non Carmelita. Si Dominici Alumnus Auguſtinum vellet proſequi (præter id, quod ex Auguſtino habent in Regula) Patre Dominico vel poſthabito, vel relicto: quis ambigit, nec eſſe Dominico gratum, nec *Auguſtino*? Sint itaque *Benedictini Benedictū* ſequentes, & glorioſi: quod ſi ſecùs, exprobrari sūt digni. Obſeruent Minimi (ex eorum Peyrino, non ex humilliſſimo Patre eorum minimo, cæteris per Orbem præcelſiores) obſeruent, inquam, Minimi, quas eis indixit leges Legislator vltrò glorioſiſſimus Pater Paulanus. Auguſtini ſint ſectatores Auguſtiniani clariſſimi; eiſque Commilitones conſocii ſint addicti, Qui Auguſtinum, comunem omnium

Patrem, sibi voluerunt addicere Patriarcham: dum verè unius Regulæ, oculis plenus conscriptor, omnes indiscriminatim Euangeliorum Obseruãtiores Apostolorum voluit Sectatores. Sequentur vel Loyolam, Christi militem inuictissimum, Ignatiani: vel Regulares Clerici (quantis varietatibus uestis infloratur Ecclesię!) Caietano Principi obsequantur. Franciscum pauperiorem cunctis, cunctis affluentiores ac ditiores, Frãciscani Commilitones egeni; qui dum nihil possident, habent omnia, consectentur; & experiri merebunt, quod illis Pater: *pauperem quidem vitam gerimus*, f *sed habebimus multa bona, &c.* Anachoreti, Camaldulẽses clarissimi, post gloriosissimum Principẽ suum eant, veloci gradu currentem ad stadium, Romualdum: nec sibi curæ sit vel asçisci Prœmonstratensibus,

f *Tob.* 4. 23.

vel

vel Cluniacensibus glutinari; uel similari Cisterciensibus: tantùm *ùbi maiora illa æmulentur* g *Charismata*, quibus Romualdus institit; erunt in gloria. *Basilium* Patrem suũ sint imitari contenti primi Regulares in Orbe, Orbis luminaria, Basiliani clarissimi: nec dubitent inOccidente nō dilaudari; quoniam ex Basilio Patre, qui unius & alterius Orbis lumẽ extitit; *In omnem terram* h *exiuit sonus eorum, & in fines Orbis terræ fama eorum.* Sit denique Regularium Quisque suum addictus Principem prosequi indesinenter, ac Præceptorem: *in unum aspiciẽtes tamẽ omnes, Authorẽ fidei,* i *& consummatorem Iesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, cõfusione contẽpta.* Num verò soli Cartusiani, omnium humillimi Regularium, alterum abs Brunone, Patriarcha cœlitus illis tradito, Magistrum sequen-

g 1. *Cor.* 12. 51.

h *Psal.* 18. 5.

i *Hebr.* 12. 2.

tur, ac Præceptorē? Et Christum & Ipsi solum, vt Cœteri: & solum à Christo sibi magistrum datum peculiarem, Brunonem Patriarcham Sanctissimum, necesse est, consequantur; nisi velint à Christo despici, à Parente Brunone non recognosci: *Amen dico*
k *Matth* *vobis, nescio vos.* k *Recedite*
25. 12. *à me Operarij iniquitatis*: qui iniquitatem uerè patrastis; Patrem alterum, Vobis non legitimum, legitimo Parente posthabito, prosecuti. *N*um non Nobis conuenit, quæ de Spuriis discipulis prophetauit Paulus, scribens Timo-
l 2 *Tim.* 4. 3. theo, vbi ait: l *erit enim tempus, cùm sanam doctrinam non sustinebunt; sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus, & à veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur?* Num non *prophani eritis*, m ut
m *Leu.* ex Scriptura, *impietatisque*
19, 7. *rei*, dum transgressores legum
ve-

uestrarum? Audite textum; & uestras leges transgredi uereamini. *Portabit iniquitatem suam,* n *Qui Sanctum Domini polluit; peribitque anima illa de populo suo.* Non erunt planè Cartusiani, ùbi Cartusianis inditas leges Paternas præuaricabunt insciti: ob idque nec laudandi quidem, si Patre relicto Brunone, Angelum, nouas semitas demonstrantē sequerentur: dum & in Angelo posset esse transfiguratio, (o *transfigurat enim se in Angelum lucis* nonnunquàm tenebrarum Angelus, ut decipiat) ex qua perditio: in Brunone uerò nec fraus, nec astutia decipiens Versipellis. Indè autem Apostolica monitio. *Miror, quod sic tam citò transferimini,* p *ab eo qui vos vocauit in gratiā Christi, in aliud euangelium:* q *quod non est aliud: nisi sunt Aliqui, qui vos conturbant, & volunt conuertere Euangelium Christi.*

n *Leu.* 19. 8.

o 2. *Cor,* 11. 14.

p *Galat.* 1. 6.

q *nu.* 7.

r Galat. 1. 8. r *Sed licet Nos, aut Angelus de Cœlo euangelizet vobis, præterquàm quod euangelizauimus uobis, anathema sit.* Hæc Paulus.

Ergo ne taxandus erit impietatis, prætexandus inſciciæ, arguendus improbitatis, præ Regularibus cœteris, ſolus Cartuſianus, Qui leges illas obſeruare contendit, ad quas tenetur; quibuſue, obligatione profeſſionis contracta, *Deo* præcipiente, addictus eſt? Erunt Regularium Cœteri laude plurima afficiēdi; tanquam ſtudioſiſſimi legum obſeruatores Patrum ſuorum: ſolis Nobis in damnatione exprobrabili cōſtitutis; quia legum noſtrarum Obſeruatores? Sit reſolutio penès Doctos: Deciſores commercari omninò non curantes indoctos.

Sed Obtrectator iterum. Quod Charitati aduerſatur, eſt impium: quod eſt impium,

pec-

peccato non caret : numquid ergo non peccabitis, im pietatis prosecutores? Ergo impietas ex Ecclesia; (principia repetamus oportet, vt quā tocyùs feriemur) dū Ecclesia annuēte subsistimus:(quid subsistimus?) Ex obseruantijs nostris laudibus afficimur, commendamur! Ergo ne erit Ecclesia, Ecclesiæque Pastores, qui vices Christi gerunt, Diuinitatis Vicarij apud Orbem, erunt inquàm prætaxandi, suggillandi, vituperandi; ùbi Cartusianos substinēt impietatis prosecutores: vbi institutum commendant, piaculis implicatum? Eia nūc discedite Vituperones. Orbis totus nauseat dicta vestra: *Posuistis in Cœlum os vestrum:* f necesse est, *vt lingua vestra in terram citò transeat* perforata. Erit mors oppidò gloriosa Cartusiano; dum ex non esu carnium (quem, vt Obedientes, obedientiæ pareant, abie-

f *Psal.* 72.9.

abiecerunt) morte gratificari contingerit gloriosa: Professus Regularibus cunctis gloriosior habitus; morte, ob nō esum Carnium, subsecuta; quàm *si gloria, & honore* t *coronatus* discederet, quauis causâ: malens Conseruator integerrimus suæ Regulæ deperire; quàm mortem Præuaricator elidere, cui subest: certus, vel cum Machabæis *u*, carne suilla, ne à legibus Patrum præuaricarentur, comedere non volentibus; gloriosior euchi ad Cœlestia: vel cum illis: *qui se ipsos castrauerunt* x *propter Regnum Cœlorū*: fieri commendatiores apud Concilium.

t *Psalm.* 4. 20.

u 2. *Ma-ch.* 7. 2.

x *Matth.* 19. 12.

*N*on opus quidem testibus haberemus, ad veritatem hāc ultrò prçclarissimam nucleādam: sed ne videamur prorsus egeni, qui verè in hoc *diuites sumus*; y testimonia benè Nobis proderunt aliqualia; vt magis, magisque confusus

y *Apoc.* 3. 17.

abeat,

abeat, Qui prouinciam contra nos suscipere pertentauit.

Sint primò primùm ergò prò Nobis testificari Miracula, ab ortu Solis, vsque ad occasum clamantia: Nos Cartusianos, ex obseruantijs nostris, tum maximè ob perpetuam à carnibus abstinentiã, non inuisos, (vt inuisus ille forsan apud Mancinum) sed acceptissimos esse, atque gratissimos Maiestati; ità vt ipsa abstinentia, tanquam holocaustum verè suauissimum, Deo Patri Omnipotenti placeat; Qui in Charitate, & Castitate; in Obedientia, sensuũque mortificatione: in paupertate, & humilitate; in abstinentia, & attritione plurimùm delectatur: *Non autem in commessationibus, & ebrietatibus; z non in cubilibus, & impudicitijs; non in contentione, & æmulatione*: prout Apostolus ibi. Non enim tantis super na- z *Rom.* 13. 53.

naturalibus signis, tantisque patratis miraculis, *a b c d e f* suam in id complacentiam, ergà Cartusianos dilectos filios, à carnibus perpetuò abstinentes: vel carnes vi ministratas ab oculis subtrahendo; vel occultè delatas reuelando; vel Ministros deferentes, voce de Cœlo delapsa, corripiendo; vel Medicos præcipientes confundendo; vel coctas coturnices, vt iteratò viuerent aliquando, reuolarentque, nonnunquàm verò in pisces commutari sinerent, nè iusso Cartusiano essent in cibum, imperitando; vel carnes emptas ad esum Cartusianorum, potestatis Episcopalis præcepto, in Quadragesimales cibos intra seruorum sacca commutando; vel liquores carnium ante Cartusiarum ianuas effundendo; vel Homines omnis generis, ne vlteriùs pro esu carnium essent Cartusianis mo-

a Consule *Dionys.* de Præc. Ordin. Cartusian.
b Sutorem.
c Dorlan.
d Tutinũ.
e Raynaudum.
f Et annal. nouiss. Ord. Cartus. & apud Omnes de non esu Carnium Cartus. miraculisq; &c.

molesti, acriter corrigendo: vel tandem Cartusianũ quẽdam de carnium vsu tentatũ, carnium liquorem sibi paratum sorbentem, in ipso haustu præfocari edicendo: non tantis, inquàm, supernaturalibus suam in id complacentiam Deus Omnipotens ostẽdisset; *Qui & intentator* g *malorum est*, & iniquitatum punitor; nũquam miraculis prauitatem esset patrocinatus: si verè carnes, vel ad hominis sanitatem restituendam, vel conseruandam, vel prorogãdam; essent simpliciter necessariæ; vel illarum perennis priuatio fuisset oculis suę Maiestatis exosa, prout Ille qui antè: ac propterea Trinitati Sanctissimæ inuisi. Ergo Primum pro Nobis Testem, patratis signis, Patrem habemus Omnipotentem. Sit Filius testis immediatus post Patrem: non poterit planè nõ concurrere in id idem, quod

g *Iacob.* 1. 13.

Pa-

Pater: dicente ipso: *Non potest Filius à se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem* h *facientem, quæcumque enim ille fecerit, hæc & filius similiter facit.* Vt ergo Pater, carni & sanguini non communicat; ità & Filius. Qui quidem carnis licèt miserijs, tanquam verus Homo, qui verè Deus, fuisset obnoxius: nusquàm tamen carni visus est indulxisse. Ob idque nunquam penitus carnibus vsum fuisse legimus, nisi vltimo tantum die, quo Agnum illum typicum cum discipulis suis edit: vt & legalia adimpleret, quibus Agni Paschalis esus præcipiebatur Hebræis; & institutionem perficeret Sacramenti, in quo vera Filij hominis caro continebatur: Quam tamen potiùs panis nomine, quàm carnis voluit insignitam; vt à carne funditus videretur auersus: vndè & ait: i *Panis, quem ego dabo, Caro mea*

h *Ioan.* 5. 19.

i *Ioan.* 6. 51.

mea est pro mundi vita.

Porrò ubi carnes aliquando Christus Dei filius comedisset; quis addubitat, id pennas non præterfugisset uel Cronistarū, qui nihil essentiale. ad Christi uitam attinens prætermittere uisi sunt; uel Glossantium Euangelia Patrum, atque Scriptorum: quibus curæ fuit etiam præterita reparare? Pauit Iesus Turbas: non legitur, nisi pisces & panes uice utraq; ministrasse. Pastus fuit ab Angelis: non excerpsimus, nisi cibo pastū, Christiferæ frugalitati conueniente. Nuptiis in cana Galileę interuenit: non indicitur, carnium ibi fercula ministrata fuisse. Martham habuit in suis necessitatibus ministrantem: *vnum esse audiuimus necessarium*: audire uidelicet, Verbum Dei, quo pascuntur fideles animæ. Victu Egentem nouimus (nisi id mysterio uelimus addicere)

dum

dum post carnis resurrectionem à mortuis, deterritis ait
k Luc. 24.42. Discipulis: k *habetis hic aliquid, quod manducetur? At illi obtulerunt Ei partem piscis assi*
l Luc. 24.43. *& fauum mellis.* l (Hę carnes, hęc fercula, quibus Apostoli utebantur) *Et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis.* Quid ultrà quęrimus? Glorificatus Dei filius, alio non utitur cibo; quàm Dei Patris uoluntati insistere perardenter. Patre & Filio inuicem se intuentibus & amantibus, spiratur Amor, qui dicitur Spiritus Sanctus: Cui nulla carnis cōuersio; nulla carnalis Creatura; nullum ens carneum, quod delectet. Ob idque de
m Genes. 6.3. Carnalibus Ipse dicit in textu: m *non permanebit Spiritus meus in Homine in æternum; quia Caro est.* Dominum seruuli prosequuntur, quorum primi (*Quos Primitias sanctitatis in Creatura aliàs vindica-*

dicanimus) *n* Angeli uidelicet à carnibus omninò alieni esse dicuntur : *tum quia alio à Nobis cibo*, ne dum à Carnalibus ipsis *inuisibiliter illos vti*, non dubitatur; prout eorum Vnus Tobiæ ibi : *o Videbar quidem vobiscum mãducare, & bibere, sed Ego cibo inuisibili, & potu, qui ab hominibus videri non potest, vtor*: & opere, nisi voce alibi : *p extendit Angelus Domini summitatem virgæ, quam tenebat in manu, & tetigit carnes*:(carnes enim apposuerat Gedeon, quas nec manu attingere voluit Dei Angelus, nedum gustare:) *quas continuò Cœlestis ignis consumpsit*: tum quia, & alium funditus à carnibus ipsis diuersum, ùbi obedire oportuerit imperãti Diuinitati, cibũ hominibus cognouimus ministrasse: *Panem de Cœlo præstitisti eis; Panem Angelorum* (non carnes) *manducauit Homo*. Non immorandum ergo diutiùs,

n Consule N. Empyr. Flores de Sanctis. serm. 1.

o Tob. 12. 19.

p Iudic. 6. 21.

Eccl. in fest. Cor. Christi.

vbi

vbi claritas per se patet. Angelos, puros Spiritus, Angelus Homo cōsequitur Christi præparator viarum: *Ecce ego mitto Angelum meum, qui præcedat te*: quique, verbo interposito Verbi Dei, Homo maior est omni homine, q *Missus*
q *Ioan.* 1. 6. *à Deo; nomen cuius Ioannes*: De quo ibi: *Inter natos mulierum, maior non surrexit Ioanne Baptista.* r Ioannes itaque, Alpha
r *Matth.* 11. 11. Euangelij, Legis Omæga: nā Ipse duorum instrumentorū medius, testis legis est vtriusque: (ne enim excrescamus ad nauseam, Veteri testamenti consultò præteriuimus Patres; Quos tamen Omnes & abstinentes fuisse, & carni macerationi addictos plurimùm: Cordatorum, quibus scripturę lucent, Nullus ignorat) Ioannes, inquam, vt abstinentiæ à carnibus necessitudinem approbaret, vtque mundum institueret: Homini carnes non esse necessarias ad

ad salutem: carnibus absti-
nuit toto vitæ tempore, Deo
gratus: Est textus, expenda-
tur, & expungatur; ùbi ad-
uersabitur veritati: *Ipse autem, s Ioannes s habebat vestimentum de pilis camelorum, & Zonam pelliceam circa lumbos suos t*: (en speculum pœnitentiæ:) *esca autem eius erant locustæ, & mel syluestre.* (en abstinẽtiæ typus) *Venit Ioannes non manducans, nec bibens: u* aiebat pro abstinente Ioanne, abstinentissimus Christus. Sicut enim pili camelorum non erant vestis; *teste Damiano: x* ità locustæ, & mel syluestre, *Pelusiota attestante, y* non erãt cibus. Ergo inuisus Deo Ioãnnes, quia usum nesciuit carnium: Qui uerè vnica pupilla Diuinitatis? Num vel languore contabuit, uel infirmitatibus pressus obiit, qui semper vegens ac sanus, erat in deserto iugi tempore: *Prædicans y verbum Dei; z pœnitentia potissimùm*

s Matth. 3.4.
t nu. 5.
u Matth. 11.18.
x Dam. de Sancto Ioa. Baptista.
y Isidor. Pelus. epistol. 32. lib. 1.
y Matth. 3.1.

mùm inculcata.? Legatur Euãgeliorum historia: capite minutus, pro Veritate; integer perseuerans: ad Cœlestia, Cęlicola reuolauit. *Dicebat enim Ioannes Hęrodi: non licet tibi* *a Marc. 6.18.* *a habere vxorem fratris tui: & decollauit eum in carcere, & attulit Caput eius in disco; b &* Ibidem. *dedit illud puellæ, & puella dedit matri suæ.* Habuit porrò Ioannes tot Sectatores discipulos, quot Incolas habuerunt Eremi. Quale autem de His in medium testimonium proferetur; ut Nobis abstinẽtibus quoquo modo conducat? Vltrò citròque verissimum Patris magni, magnique primi Doctoris Ecclesiæ, Cardinalis Hieronymi: qui ne à Ioanne Parente optimo, uel minimùm dissideret, habitator desertorũ & ipse abstinentissimus fieri uoluit: Filios Illi obsequentissimos, Patres desertorum antiquos, summa abstinentia, Ioannis Patris ad instar

instar, decoratos commonstrans, hæc pinxit: *c* De cibis autem, & potu taceo, cùm languentes Monachi aquâ frigida utantur, & coctum aliquid comedisse, luxuria sit. Hæc ille: paucis oppidò, sed neruosè. Si ergo id Ægri exequebantur; quid putatis, egerint sani? Vestræ trutinæ relinquitur pēsitandum. Nobis edoctis interim, non ex Ioanne solo, qui Mundum reformare venerat vitâ sua, suisque moribus Orbem amplissimum informare; sed ex Ioannis item successoribus, Christi Domini nostri Apostolis, ac Discipulis; quorum Caput Petrus aiebat, *d Clemente teste*: panis mihi solus cum oliuis, vel rarò aliàs cum oleribus, est in vsu. Vndè & appositis sibi nonnunquàm in mysterioso illo linteo quatrupedia, serpentia, & volatilia, pauidus ait Petrus: *absit Domine, quia nunquam*

c Hieron. ad Rust. Monac. de Antiquis *Patribus*, &c.

d Clem. in itinerario, pro Petr. Ap.

 man-

manducaui omne cõmune, & immundũ: cõmune æstimans & immundum carniũ esum: Paulo nõ discrepante à Socio: cuius pro se, suisque sectatoribus
e *Act.* decisio obfirmata: *e optimum*
10. 14. *vtcumque esse, carnes non comedere*: tum maximè, vel minimo scandali præuiso periculo; quia tunc tanquàm escæ
f 1. *Cor.* Dæmoniorũ habendæ: *f non*
8. 13. *manducabo carnem in æternum.*

Quid plura? *Grandis adhuc*
g 3. *Reg.* *Nobis restaret via*; g vbi totam
19. 7. vellemus nudis gressibus perlustrare. At consultò paululùm resecanda, ne vltrà vires
h *Psalm.* lùm resecanda, ne vltrà vires
2. 12. lassati: *pereamus de via iusta*. h Cauti interim de hac solidissima veritate: carnibus *A*bstinentes, Deum primùm, indèque Vnum, & Alterum Seculũ sẽper habuisse Fautores, Propugnatores, Patronos: Patres videlicet cùm noui, tùm veteris testamenti; Scriptores utriusque signaturæ,

vti

vti sacros, ità prophanos; Medicos; Poetas; Philosophos: *iuuenes, ac virgines, senes cũ iunioribus:*[i] ita vt nõ sit opus perquirere testes, ùbi testibus, millibus ac millibus textis expositis, plenus est Mundus. Indè autẽ mos antiquissimus toto ferè Orbe manauit, vt uictu temperatiores, frugalitatisq; Studiosiores; tùm maximè ob perpetuum, uel non esum carnium, uel non usum uini: *in quo est luxuria*,[k] Gloriosiores euaderent apud Orbem. En Bragmanorum Rex Dydymus, qui Alexandro[l] scribens, hæc prò se habuit in prolatis: Habebis maximas cum voluptate opes, si ita mecum uiuere uoles. Non uescor planè animalium uisceribus, ut Leones: nec intra pectora mea inclusa quatrupedum, aut volatilium carnes putrescunt: nec sum mortuorum sepulchrum: sed Prouidentia Naturalis omnes mi-

i *Psalm.* 148. 12.

k *Eph.* 5. 18.

l *Ex* ep. ad Alex. in Theat. vit. hum. *Tom.* 4.

hi fructus, ut lac Mater infudit. Prodeat *Pythagoras m*
m Pythag. docum. ad discip.
qui nedum sibi ipsi perpetuum vsum carnium ablegauit, sed & Discipulis idem indidit, ne videlicet carnibus vterẽtur; contenti leguminibus tantummodò & oleribus; ut meliùs in utroq; homine se haberent. Indè autem & totus ferè cuneus multiplex Ethnicorum (*Hieronymo teste,*
n Hieron. côtr. Iou.
n ubi Iouinianum carpit) carnium usum penitus ignorabant: *virtutis tamen amore:* vt ad speculandum euaderẽt aptiores. Hinc & Athenienses, qui speculum Orbis erãt, eratque illis curæ præcipuæ, studere frugalitati; vt Populis cœteris Virtuosiores prędicarentur; à carnibus iugi vitæ tempore, tanquàm & ad luxuriam incitantibus, & ad vitia quęque cœtera pertrahentibus, lege data, se temperabant. Quod & Orphæus tempestate sua, & ea, quâ Py-
gma-

gmalion in Oriente regnabat, communi asseritur consuetudine obseruatum. Addito insuper, (*Eodem Hieronymo o iudice*)& Ægypti Sacerdotes antiquos, & apud Persas, magos doctissimos, carnibus, & vino semper abstinuisse, propter sensus tenuitatem; & ne à libidine vincerentur. De Filiis Prophetarum tandem, qui Eliæ, Elisæique instructionibus erant addicti: deque Essæis, qui tres Iudæorum Tribus conficiebant; carnes nusquam penitus toto vitæ tempore comedisse, ieiunio in Naturam sibi posthæc conuerso; testẽ habemus Iudaicę antiquitatis veraciorem, *Iosephum historiographum. p*

o *Hieron:* vbi sup.

p *Ioseph.* lib. 3. antiq. *Iud.*

Si ergo vel simpliciter necessariæ ad salutem carnes fuissent; uel præcepto Dominico, humanitatis vsui, post diluuium fortè tenuioris, indictæ: quis addubitat, Viros

tantos, sapientiâ tanta praeditos, Deum regentem omnia non siuisse priuatos? Sed nec quidem Infirmis ipsis ad sanitatem conducere, vti nec Sanis carnes, in compertò est, ex probatis. Memores & nunc obiter, quod Dauid olim, qui Cytaredus, Vates, & Rex, itemque Medicus duplicatò; ex cuius ordine, non carnes fuisse ministratas viro illi Ægyptio (qui infirmitate affectus nescio, an deliquio pene mortuis erat addictus q) *sed panem vt comederet, & biberet aquam, itemque fragmen massæ caricarum, & duas ligaturas vuæ passæ; r quæ cum comedisset, reuersus est spiritus eius, & refocillatus est: non enim comederat panem, neque biberat aquam (initium vitæ hominis, non carnes, & vinum, in quibus luxuria; s sed panis, t & aqua) tribus diebus, & tribus noctibus*. Sed nec Paulus, duplici medicinæ titulo decoratus, absimiliter cum

q 1. Reg. 30. 11.

r num 12.

s Ephes. 5. 18

t Eccl. 29. 29.

Ti-

Timotheo: cuius Anima Animæ ipsius Pauli (*nouissimi Dauid, & Ionatas u*) erat conglutinata. Huic namque, stomacho grauiter infirmanti, haudquaquàm esum consuluit carnium, sed vini modici vsum, quo sanitati conduceretur: *Noli adhuc aquã bibere x* (aquã bibebat consuetudinarius Abstinẽs) *sed modico vino vtere propter stomachum tuum, & frequentes tuas infirmitates*. Si enim tam grauiter affecto nec carnes dari iussit Medicus insignissimus vtriusque naturæ; qua nam putatis Methodo, se erga Sanos egisse? Sed conuertamur paululùm ad Romanos; *y* antiquus quorum vsus præcipuus, ex quo Orbis uastissimi euasere Dominatores; in victu, & vestitu parcos esse, atque frugales: ita vt toto illo æuo longissimo, quo & carnium esum ignorarunt, oleribus, & leguminibus tantùm contenti; & in cunctis sobrii,

u 1. *Reg.* 18. 1.

x 1. *Tim.* 5. 23.

y *Tit. Li. hist. Rom.* lib. 3. & 4.

extiterunt, ac parci: nec medicis eguerunt, nusquàm penè infirmitatibus tabefacti; nec resistentem suis viribus, ac virtuti Nationem Orbis vllam experti sunt. Vltrà montes tandem progrediamur: ibi Nationes innumeras numerabimus, nedum tẽpore infirmitatis, sed aliquãdò & sanitatis, carnibus abstinentes: quas inter, Belgarum mos est oppidò singularis, vigens adhùc in robore, (*Guilielmo de linghe Bruxellensi, Viro vt omni virtute pradito, omnigenis ità scientiarũ calculis laureato, teste precipuo*) vt Medici in ipso primo infirmitatis limine carnes Ægrotis subtrahãt; prohibito ad resũptionem vsque virium, sanitatisque reuersionem, carniũ omni esu: ne plus infirmo (ut aiunt ipsi) noceret violentissimus inimicus, cui per oris ianuam, vigente morbo, nouus daretur ingressus (sunt
mi-

Milites; Militū more & Do-
res ipsi loquuntur) quàm il-
le, qui morbi causam, ingres-
sus iam ante morbū, per epy-
crasim occultus inimicus ef-
fecit.

*Quilibet igitur sensu suo fera-
tur*, z vt ex Apostolo: Ipse qui- z *Rom.*
dem, non Medicus, non me- 14. 5.
dici Filius, non Doctus, non
Philosophus, non Cordatus,
feror hoc sensu: Carnes ita
sanis, uti infirmantibus ap-
primè esse nociuas: Illis qui-
dem, dum ad luxuriam ad-
ductis earum usu; His uerò,
dum laqueatis earum esu. Ex
quibus, credimus, Patres Po-
pulorum, Gentium Princi-
pes, Rectores hominum, Ani-
marum Pastores, Patriar-
chas Religionum, Viros om-
nes, quibus curæ fuit: *carnē
suam crucifigere a cum uitijs,
& concupiscentijs suis*: suis a *Galat.*
carnes Discipulis interdixisse 5. 14.
cordatos: illarumque usu, iu-
gi uitę tempore, ut Spiritui

carnem ſubderent, abſtinuiſ-
ſe: ne ex carnibus caro fierẽt;
ſentirentque, comeſtis carni-
bus, *aliam legem in carne ſua,*
b Rom. 7. 23. b *repugnantem legi mentis ſuę.*
Nullum omninò ea de re ſibi
ſcrupulũm affricantes, ac ſi
Dei Creaturam, optimam ne-
dum bonam, (*vidit Deus cũ-*
c Geneſ. 1. 31. *cta, quę fecerat, c & erant val-*
dè bona) malam haberent: pro
vt in ſenſu malo, Illi apud
Gangrenſe Concilium dam-
d Rayn. in Biu. p. 7. n. 2. nati Hæretici: *d* Sed tantùm
timore perculſi, nè ab optima
creatura peſſimi redderẽtur:
qui temen nuſquam penitus
vel in lege naturæ, vel ſub
lege ſcripta, vel lege Gratiæ,
Diuinis iuſſionibus robora-
tum, licèt uel permiſſum, uel
non improbatum, eſum ip-
ſum carniumrepererunt: quin
imò nec vllâ prorſus Sacra-
rum Chartarum pagina,
repræhenſos, qui iugiter à
carnibus, ob ſtatum vitæ me-
liorem conſequendum, ſe
temperauerunt: dato tan-
tùm

tùm Iſraelitis præcepto, de Agno Paſcali edendo, ob typum, & myſterium futurorum. Ad id autem & conducit plurimùm ſenſus ille Eccleſiæ, iure Pontificio explanatus, quo *Monachis* ſpecialiter eſus ipſe carnium, tanquàm periculoſiſſimus ad ſalutem, verbis præcipuis interdicitur, ibi: e f carnem cuiquam Monacho nec guſtandi, nec ſumendi eſt conceſſa licentia. Non quod Creaturam Dei iudicemus indignam; ſed quia carnis abſtinentia apta, & vtilis Monachis ęſtimetur. Apoſtolus ideò: *debitores*, aiebat, g *ſumus non carni, vt ſecūdùm carnem viuamus, ſed Spiritui. Si enim ſecundùm carnem vixeritis moriemini. Si autem Spiritu facta carnis mortifi-*

e *Diſt.* 25. f & de cōſecr. diſt. vlt. ibi *Carnem*, &c.

g *Rom.* 8. 13.

tificaueritis (quæ mortificatio potior, carni carnem negare?) *viuetis*. Carnes quippè (*Medicũ Medicus prosequitur h*) sanitati illorũ cógruas ęstimamus, qui volũt abuti libidine; & in cœnũ immersi voluptatũ, ad coitum semper ęstuant. Christiano autẽ, tũ maximè Monacho, sanitas absque nimijs viribus necessaria est, & proficua. *Hæc Hieronymus.* Nec solus quidem hoc sensu. Legantur queso opera Senecæ: perlustrentur scripta Pythagoræ: examinentur Porphirij lucubrata: consulatur Galenus; Auicenna examinetur: dignus posthaberi non erit Marsilius Phicinus: sed perquiratur amabò cœteris attentiùs, Medicæ artis Deus, (vt Antiquitatis aiebant cœci) *Æsculapius*: Docti omnes, omnes Scholarum Cordati ad Concilium intimentur: nullibi apud tantos, *non idem sapere i* inuenietur: plures occidisse

h Hieron. pro non esu carniũ cótra Iouin.

i *Philip.* 2. 2.

se Homines gulam, gulæque laqueum pręcipuum, Carnes; quàm gladios: plurisque vtrique Homini abstinētiam frugalitatemque victitandi conducere, quàm excessum. His omnibus ergò ità animaduersis, ità strictissimo esamine pensitatis; aliud non superesset omninò, quàm centum, & vltrà Viros Scolasticos huius & alterius seculi, pro Cartusianis Nobis peculiariter pugnantes adducere: *vt & ipsi omnem pro Nobis iusti-* k Matth *tiam* k *adimplerent.* At quia 3. 15. vltrà modum excresceremus concurrentibus tantis; itàut & Nobis, & Alijs graues fieremus, ac tediosi: Paucos, ex tantis, nunc tandem coràm adducere stabilimus: ne vel Scripturas ipsas, vel Scriptores antiquiores violenter ad sensum nostrum adduxisse, credamur; qui vltrò ex cathedra concurrentes ad nostra castra centenarios turma-

matim experimur Modernos. Sit ergo Primus Athleta noster *Nauarrus*, *l* qui nolens Nos ab obseruantiis statutariis nostris excisos, hęc scripsit: teneri perpetuum non esum carnium obseruare Cartusianum, etiam in vltimo mortis discrimine constitutum; ea potissimum ratione: quia dum carnes nunquam comedere repromittit; non id promittit ratione sui solùm, sed ratione cōseruationis suę totius Religionis, quam & custodire tenetur, & conseruare; licet id exequi fortè cōtingerit cũ periculo vitę: tametsi liquidò constat, quod non moriantur Homines hac de causa. Hactenus ille. Et quidem nullibi adhuc legimus, Nullosque sumus experti testes, qui dicant: Hominem quempiam ob non esum carnium decessisse; cùm tamen vel dici poterit mortuus morbo inualescente, vel carne

l Nauar. su. c. 12. n. 77. & cōs. 51. de Regular. n. 6.

per-

perditus redundante; vel si fame aliquando necatus, non ob inopiam quidem carnium; sed ob totalem vel panis, vel alterius cuiusuis esculenti defectum, quo vita Homini absolutissimè necaretur: dicente Euangelio, *m* (licet sensu alio) *nõ in solo pane viuit homo; sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei.* Adstipulatur veritati huic *Emmanuel Rodriquez, nulli Theologorum secundus*, qui docet: *n* Monachum Cartusianum, qui consuetudini laudabili sui Ordinis se adstrinxit; carnes videlicet non comedere toto vitæ suę tempore; vt in Regula continetur; nõ potest, imò nec debet omninò carnibus vesci, quamuis vel infirmaretur grauiter, vel morti proximus sit, quam posset euadere carnibus utẽs; si tamen habeat alia, quę possit comedere: imò etiam secluso scandalo (attendat diligenter ad hæc quiuis Cartu-

m *Matth.* 4. 4.

n *Rodr.* su. p. 2. c. 96. cõcl. 16. *n*. 16.

tusianus; ne sub colore seclusi scandali, aliqua contra nostram consuetudinem; siuè melius cõtra suam Animam, quam propterea uellet perdere, machinetur:) imo etiã secluso scandalo, utpotè cùm esset in locis ultrò secretioribus constitutus, tenebitur sub mortali (non ergo Scriptorculus uerè ignobilis, sed nobilissimus Scriptor, Rodiquez, hęc docet) Consuetudinem, carnes non comedendi fideliter obseruare. Si uerò nil aliud omninò habeat, de quo possit substentari, uitamque suam tueri; potest licitè, imò tenebitur sub mortali, (quia Sapiens est & Doctus, illud docens, istud reuelare nititur omni ope) imò tenebitur sub mortali, carnibus uesci: quia aliàs esset sui uiolentus occisor. Hactenus Rodiquez.

Non

Non tacuit *Sanchez*, o coràm uocatus, Veritatem ingenuã profiteri. Hęc enim scripsit: Cartusianis moribundis licere, ob bonum uirtutis maximum, à carnibus abstinere; declarante licèt Medico, ac iubente, illarum usum fore omninò necessarium ad salutem. *Et alibi:p* Cartusianis in ultimo mortis discrimine cõstitutis licitum esse dicimus, absque improbitatis nęuulo, (nõ enim illum latuerant dicta Obtrectatorum) à cibo carnium abstinere, ob Bonum HEROICÆ VIRTVTIS. Hæc Sanchez. Nõ excludendus à testificantibus *Diana*, q qui quæstionem proponens: an Cartusiani, secluso scandalo, extrà morbum possint comedere carnes, sinè peccato mortali: respondet negatiuè, cum Nauarro, Vasquez, Salas, & Alijs; rationemque assignat, dicens: quia li-

o Sanch. disp. 3, n. 7. f. 18.

p *Id.* Sanch. verbo cibus.

q *Dian.* p. 3. tra. 2. resol. 32.

licet non teneatur abstinere à carnibus, ratione Voti; tenetur ad hoc ratione Statuti, & Consuetudinis, sub mortali obligãtis. Id enim dicit prudens Scriptor, non quia fortè nouerit, nostram Consuetudinem obligare sub mortali, expressis uerbis; sed quia tali nostra Cõsuetudine, seruatis seruãdis, introducta in Ordine, & per sex iã exacta secula inuiolabiliter obseruata, staterâ exactæ suæ considerationis appensa, libuit dicere, illam sub mortali obligare. Nec dissentire quidem uidetur à prędictis nouissimus Scriptor, *Renzi*; r qui quęrens, undè cognosci possit, legem obligare sub culpa graui, uel leui; tum maximè, cùm intentio Legislatoris non sit expressa: multa exprimit, quibus Lectorem remittimus; inter

r *C. Renz. Encycl.* t. 1 lib. 1. tr. 3. c. 3. q 4.

inter quę habet hęc, quę subnectit: hoc idem à fortiori est dicendum de pœna degradationis, uel depositionis; sicut etiã de pœna fustigationis, triremium, exilii, uel carceris perpetui: nam cum hæc importent grauem infamiam (& quidem infames dicuntur per nostra Statuta, carnes uel comedentes, uel ministrantes intra clausuram, pœnisque, ut præmisimus, damnantur absolutionis ab officijs, degradationis, priuationis uocis actiuæ, & passiuæ, carcerisque ad Ordinis uoluntatem) cùm hæc inquam graue͂ importe͂t infamiam, non possunt, nisi supposita graui culpa, imponi. Hæc ille. Qui casui nostro particulari posthæc deueniēns, dicit: s Cartusianũ posse comedere carnes (nunc *lætantur qui malè faciunt*, t *exultantque in rebus pessimis*; Sed breuis lætitia eorum, & exultatio) si hæ sint necessa-

s *Id. Réz.* ibid. q. 6.

t *Prou.* 2. 14.

rię

rię ad uitæ periculum euadendū: utpotè si non sint alij cibi (luctus post lętitiam illis, Nobis post nubila Phębus) ut si non sint alij cibi pręter carnes: eo enim casu tenetur carnes comedere; licèt contrarium dicat *Lexius*: *u* (Iste uir bonus, prò *Nobis* strictior) & ratio est, tùm quia Lex Ecclesiastica non obligat cum periculo uitæ: tùm quia in isto casu Lex naturalis de tuenda uita, pręualet Legi, seu Consuetudini illi Cartusianorum de non comedendo carnes. Sed forsan solus Lexius & pro Nobis strictior, & pro laudabili nostra Consuetudine constantior in docendo: *Nos* ad illius obseruātiam obligatos, etiam cum euidenti uitę dispendio? Studendi item & *Vasquez*, *x* & *Granadus*, *y* quos refert *Pater Diana*, *z* ibi: licet Vasquez, quem sequitur Granadus, contendāt,

u Cons. Lesium vbi sup.

x *Vasqu.* disp. 162. in p. 2.

y *Gra-* nad. p. 2. contr. 7. tr. 3. p. 1. disp. 8. sectio. 5. n. 7.

z *Dian.* p. 5. re. sol. 136. tr. 3.

legem

Legem, seu Consuetudinem Cartusianorum eos simpliciter obligare; ita ut non possint etiam in articulo mortis uesci carnibus: (subintellige, alio quouis cibo non suppetente; nam alias casus esset frustratorius; dum repetitus scriptis suis, absquè necessitate) quia scilicet spectat ad magnum, & publicum illius Religionis spirituale bonū; ut cum tanto rigore illa obseruantia uigeat: potest autem lex humana, ob comune bonum, quando opus est, obligare *etiam cum dispendio vitæ*. Hactenus ex illis Diana. Sit demum Vltimus pro Nobis testificari (omissis cœteris) iurium Patris sui Defensor strenuus *Maziotta*, qui non improbatam habens Iesuitarum legem, reuelandi scilicet, Fratrum excidia Superiori, ipso fratre peccante inconsulto, nulla præuia fraterna correctione, prout ex-

pete-

peterent Euangelia: *a Si peccauerit frater tuus, corripe eum inter te & ipsum solū &c.* quod quidem grauius: habet propterea probatissimā Consuetudinem nostram à carnibus perpetuò abstinendi; etiā ùbi & urgeret necessitas, & reuelante Medico, mortis periculum immineret. Ait itaque: *b* si possunt Cartusiani à carnibus abstinere, propter bonum suę Religionis; etiam si esus carnium, medicorum judicio, necessarius sit ad uitam: cur non poterit Iesuita, ad maiorem sui submissionē, & utiliorem, efficacioremq; sui directionem, atque progressum in spiritu, uelle pati suæ famę dispendium, permittendo, ut sua delicta Superiori (præuia nulla fraterna correptione) deferantur?

a Matth. 18. 15.

b Mazzi-ott. super .. 2. D. Tho. q. 66 ue ren. n. 2. ad 4.

Quid ergò dicemus ad tā-ta? Quid in contrarium tantis uindicijs effutire posthac ualebunt Contrarij. Isti ob-

mu-

mutescere; Nos confundi. Cõfundamur itaque, *Fratres* mei dilectissimi, prę altitudine uocationis nostræ, ad quã Sanctissimus Pater noster Bruno Nos suos Filios uoluit sublimatos: dum illi, quos adhùc usque experti sumus Allatratores: *Canes nunc muti* c *non valentes latrare*: abierunt *Vnus post vnum* d in uiam suam; plectro frustrati linguę. Audiamus quęso *Bernardum*, Nos alloquentem; humilitati plurimùm, non inaniter exaltati in dictis suis. e Altissima est Professio uestra: Cœlos transit; par Angelis est, Angelicę similis puritati. Non enim solum nouistis omnem sanctitatem, sed omnis sanctitatis perfectionem, & omnis consummationis finem. Sed oh! Vtinam, fratres, ad profectum nostrum, non ad defectum, per Bernardum prolata contingerit audiuisse: Qui *Dorotheum*

c *Isai.* 56. 10.

d *Ioã.* 8 9.

e *Bern.* tract. ad *Fratr.* de Mõt. Dei tom. 1. fo. mihi 198. col. 2.

thæum, Patrem item Monachorum Sanctissimum, sustinemus ex altera proclamantem: *f* Quicumque autem in his (obseruantijs, scilicet, regularibus) impudenter, & curiosè se gesserit: habitum, & Conuersationem Monasticam mentitur; & Christum, Qui eum instituit. Venire quippè ad hanc Cartusianam Eremum, ut pares Angelis simus (*prout Bernardus aiebat*) summa quidem perfectio est, summa gloria: non benè autem uiuere in Eremo; *g* summa contumelia est, summa damnatio. Precipitur *No*bis Obedientia; indicitur Castitas; Paupertas insinuatur; commendatur silentium; iniungitur solitudo; morum conuersio intimatur; annisus Orationi iugis addicitur: Psalmodia, Chorique frequentatio præsignatur; usus cilicij, non esus carnium; uitę attritio, sensuumque carnalium

f Doroth. serm. 20. de honesta Monach. cōposit. fol. 129.

g Consule Emissen. sermon. 3. ad Relig.

ma-

maceratio *N*obis strictissimè amandandantur. Quid erit ergo? Venisse ad Eremum, optimũ: non benè in Eremo vixisse, pessimum. Vestiti quippè Cartusiani; Cartusiani haud viuentes: habitum, & conuersationem Monasticam; Christumque, Qui eam instituit, mentientes: erimus omni Populo in derisum. Optima quidem sunt, quęque *N*obis indixit Sapientissimus Patriarcha: erimus pessimi; si quęque optima, virium ad mensuram, opere non impleuerimus. Ergo pręcipua Charitate, qua vos amplector, Fratres, hortor in visceribus Iesu Christi; ut non sinatis ullo Vos tempore excidi ab illo summæ altitudinis vertice, quo Nos constituit suis legibus Sapientissimus h Architectus. *Circuit enim sem- per, quærens quem deuoret*, h noster inuidissimus inimicus. i *Vigilemus, & oremus*, i *vt*

h *1. Petr.* 5.8.

i *Matth.* 26. 41.

non intremus in tentationem. Animaduertite quæso, fratres, nec importabile onus esse, quod sustinemus; nec iugum graue, cui colla submisimus Voluntarii. Christus enim, qui non mentitur, ait:
k Matth. 11. 30. *Iugum enim meum suaue est*, k *& onus meum leue*. Leue quippè onus, suavum iugum erit Amanti: non amanti grauissimum vsqueqàque. Non importabilis quidem perpetua à carnibus abstinentia. Nobis erit, (ero modò potissimùm hic insistens; ne distractus in multis, opus, quod pręcipuum sum aggressus, integrum non perficiam: minoratus, vt ibi: *pluribus intentus, Minor est ad singula sensus*) si eam, veri Amantes, veri legum Patris nostri obseruatores, & amplectamur, & custodire nitamur. Nam si uel improba esset, uel improbata, vel Humanitati importabilis vsquequàque (*id planè, quòd*

Ha-

Hæreticam penè redoleat prauitatem, sensiatque aliquid verè prophanum: (*pro Nobis strenuissimus Propugnator, Arnoldus*, *l* *asserere non est veritus* experientia tantorum Seculorum, Veritatem simplicissimam propalante,) si improba, inquam, nostra *Lex* esset, uel improbata, Hominique importabilis omni æuo; nec ab exordio fuisset mundi Deo authore introducta, perque tot seculorum curricula obseruata, *m* nec post concessas vtcùmque carnes, ex causis post diluuium, à Patribus Mundi sapientioribus in seculis superuenientibus non posthabita; nec ab antiquis Philosophis laudata; nec ab exordio nouæ legis, Christi, *B*aptistæ, Apostolorum, tantorumque Sanctorum Patrũ testimoniis commendata; nec à Sanctis Anachoretis, Ecclesięque Pastoribus obseruata; nec Regularibus penè cun-

l Arnol. à Villa. noua. apolog. pro non esu carn. Cartus. in calce oper.

m Rayn. in Bru. p.7.n.18.

ctis à Sapientissimis Fundatoribus indicta; nec tantis omnis generis Scriptorum monumentis, tantis iam seculis deuolutis, Sapientioribus arte medicinæ Peritis approbantibus vltrò, vindicata perstaret: quam verè & cõsentaneam rationi, (*vt verbis vtar Confratris n*) & Legibus conformem, & aptam Religioni, & pœnitentiæ Amicam, & vitijs Aduersam, & virtutum demùm *N*utricem: non est inter Scriptores, qui non comprædicet, Vnus.

n Sutor. de vit. Cartus. lib. 1. c. 5. fine.

Si ergo cupitis, fratres mei, veri esse Cartusiani; si Cartusianis Patribus ac *Fratribus* nostris, Cęlitibus accensitis, consociari peroptatis, Amici: Carnes omnimodò, nidoremque ipsum Carnium à vestris sẽsibus abijciatis, oportet: nõ solum sani, secluso scandalo, non tantùm debiles, & infirmi; non dùm ęgroti grauiter, siuè in orã mortis positi: Cibis

bis alterius generis ſuppeten-
tibus, quibus mortem poſſe-
tis elidere, ùbi dies vitę vlti-
mus, Vobis à Domino conſti-
tutus, adhùc non properaſſet:
(*conſtituiſti terminos eius, o*
qui præteriri non poterunt:) ſed *o Iob.*
(quod & ſuadeo quidem, & 14.5.
cuperem ſtudioſiùs obſeruari;
obſeruari licèt illicitum te- *p* D*D.*
neatur à Doctis:*p*) ſed in ipſo vbi ſup.
inquàm vltimo ineuitabilis
mortis diſcrimine conſtituti,
altero aliquo haud penitus
ſu ppetente cibo, quo vitam
tueri poſſitis, mortemque
iam imminentem elidere ua-
leatis (quod rariùs, & penè
nunqu: m accidiſſe, teſtimo-
nio Cordatorū, ſumus cōper-
ti) cibo carnium uetito, qui
forsàn ſolus ſuppeteret, alte-
ro non extante (ſed ubi car-
nes tantę; nulla herba, nullę
radices, nulla olera, nullæ
oliuę, nullus panis, nihil om-
nò ?) Martyres voluntarii

Plin. lib. nat. de armell. et in Gẽtil. Duc. Off.

abutimini, dicentes, quod ille Cordatus olim: *MALO MORI, QVAM FOEDARI.*

Hæc sentio F. I.

Finis.

LAVS DEO.

APOLOGETICVS

CLYPEVS

Pro Visitationibus

REGVLARIVM.

VENTER ET SINE IMPROPERIO

APOLOGETICVS

CLYPEVS

Pro ſuſtinendis , promouendiſque VISITATIONIBVS Regularium.

SVB VMBRA

Em.mi D. D. Antonii Tit. S. Pancratij

CARDINALIS PIGNATELLI

BONONIÆ LEGATI:

ArchiEpiſcopi Neapolitani:

hâc tertia

Emendatiore cæteris

Editione

PRODIDERAT

*Anno ſalutis adepta M.*DC.*LXXXVI.*

ME
EMIN. PRINCEPS.

NVſquàm inuenimus' Princeps Eminentiſſime, in Scripturis, (*Gregorio iudice hom.* 19.*in Euang.*)qui Deo ipſo in terris aptiùs Nomen, & iura Patris gerat familias: Qui quos ſibi ſimiles creare dignatus eſt;gubernio præcipuo fouet, ac regit,Homines: *nullius adiutorio egens Omnipotens*. Is autem idem, Qui ſolus vtriuſque Seculi Rector; ſolus Paſtor, ac Princeps; dum ſolus Maximus Creator omnium Deus: vnicè apud Orbem, & Nomẽ ipſum præclariſſimum

præ-

præfert Visitatoris. Vndè Psalmographus: *Visita Nos Deus in salutari tuo*: indèque acto negotio: *Visitauit* (cantabat Alter) *& fecit redemptionem Plebis suæ*. Hinc verò, ac si ex gurgite, & Pastoris apud Nos miseros ius processit, & Nomen Visitatoris: nè Plebs infirma, absque Visitatore periret: Grex pusillus disperderetur, absque Pastore. Non mirum ideò, quin Summus in terris Pastor, Maximus Visitator Orbis, comunis Pater Ecclesiæ, Tibi & pascendi, & visitādi amplissimū hūc nostrū Gregē, onus contulerit, & honorem. Grandia quippè haud penitus Pusionibus cō-

cre-

credũtur. Grãdis es; ad grãdia destinaris: ad Eminentia, iure iã præcipuo, sublimatus. Prosperè ergo, Princeps Eminentissime, procede, & regna: vt Omnibus tibi subditis benè sit. *Dum autem veneris in Regnum tuum*; acta Legatione, qua fũgeris Ambidexter: *memento nostri*: vt Gloriosi comprædicemur vbique. Neap. ex nostris ædibus IV. Kalen. Nouembris 1686.

E. V.

Seruorum deuinctissimus
Ioseph Canale P. R. C.

Prò næuulis, quibus omne
ſubiectum eſt Prælum:
tùm maximè
Authore
longè abſente:
Typographorũ, Lectores
miſereantur, oportet: ne prætaxẽtur.

INNOCENTIVS

Omnia probate; quod bonum eſt tenete.
1.Theſſal.5.21.

ANguſtijs quondã Ezechiel præmebatur, *Iſraelitis* Fratribus nunciare, quod (velo ſibi iam releuato) reuelare debuerat ex præcepto; *Fili hominis, audies de ore meo Verbum* a *quod annunciabis eis ex me.* Fortitudinem tamen induit, & vigorem (puſillanimis licèt euaſerit ex commiſſis:) confortatus præſentia Roborantis; pręcipientiſq; Principis munimine roboratus. Auderem ergò imbellis ipſe organa diſſonę vocis pulſare blæſus; ni coactus Obedientia: ex qua Nobis ſubditis omne bonum?

a *Ezech.* 3.17.

Ego ero in ore tuo, b (vocem
b Exod. 4.12. exaudio preceptiuam) *docebo-que te quid loquaris*. Perge ergo velociter; *& quecùmque mandauero tibi* c *loqueris*. Sit ipse igitur, qui perficiat,
c Ierem. 1.7. quod ocœpit; me *Vasa* tantùm *præbente vacua*; d quibus
d 4. Reg. 4. 4. profundenda aqua immittetur ex *Alto*. Vos interim: OMNIA PROBATE, QVOD BONVM EST, TENETE.

Ecce sõniator venit e (aiebant
e Genes. 37. 19. Fratres quodam tẽpore irrisores:) *videamus an prosint illi sõnia sua*. Ast benè; Deo gratias, illis omnia; dante, Deo: mala licèt loquuti fuerint, fāte carne. *Nunc autem Somniator nouus apparens*; *insanientis simplicitatem*, eò esse despectiùs, haud inficias ibimus, *deridendam* (loquens ex
f Iob. 12. 4. Patiente f) quò despectior Illo. At ne citò irascatur, quęsò, indignatio vestra in Quem nec dolum vsquàm, nec commotionem, vndè turbatio, expe-

periemini aliquandò. *Non enim in commotione Dominus*, ex Quo ipsissima verba mea: *dum post commotionem ignis*, quem non experior. *Sed nec igne Dominus*: quo non accendor: quin potius *in sibilo aureæ tenuis*: g ex qua, quæ ad pacis omnia, quæue conferre possunt ad vnitatē, gaudentes posthàc forsan exhaurietis, non conturbati.

g 3. *Reg.* 19. 11.

Quid autem ex tantis, quibus & constat Orbis, & floret, in statera Iussi nunc appendemus; quod & nouitatē sapiat, & nouum omninò in Orbe iam antiquissimo non inducat? *N*ouimus porrò ex phantasticis Poetarum methodis h (at non ingratè ad sensum nostrum) nouimus, inquam, tunc inexpertū Phœtontem iuuenem corruisse, & cùm lustratam iam per millena tot lustra Parentis sapiētissimi Zonā, declinare nouus Auriga pertentaret audacter.

h *O*uid. metham. & 3. fast.

Quid

Quid ergò Nobis; vbi vel minimùm *N*ouatores comprehendamur? Perculsi, super temeritate, ruemus. *N*il ergo boni, quidquid reuelabitur noui. *N*il nouum oppidò: & tamen bonum; ùbi nouerimus nouum.

Antiquissimum in Orbe morem cõprehendimus Regularẽ, Prouincias collustrãdi: dum, lege sanciente, *V*isitatio cunctis Domibus præcipitur ex statutis. Quali igitur fortiori vltrò ligamine detinemur, ne seuerissimum tantę necessitatis præceptũ, oculatissimi Vindices, impleamus? Nouimus planè (quod & tristes commemoramus) Domos quasdam per integrũ penè decennium Visitantium oculis caruisse: i *vigilantiq; virga* frustratas esse. *A*lias visitatione fraudatas, turbati, exegimus per sexennium. Innumeras quinquenniò, vel minimùm quadrienniò, peni-

i *Ierem.* 1.11.

nitus aduertimus collustratas. Bone Deus! Quid exindè aduersi non comprehendimus, Aggrauati? Vbique conuulsiones: ex omni parte dissidia: vndique clamitationes, conquestus, voces Excitantium ad vindictam. Totum autem ex Malis: nam Bonis *omnia cooperantur in bonum.k* Hinc bella: hinc Succẽsorũ ignes; hinc Fratrum iurgia decertantium: illic Dissidentiũ infensa discrimina, cunctis grauia. Pastor dormit (vtinam quies non conferret ad somnum! Vt quid enim Regens non dormiet; expergefactus à Terrente nullo: oblongæ pacis in tempore cõstitutus?) Pastor dormit: dormitant Excubitores: tuba non clangitur, Inimicorum circuientiũ ad terrorem: an non Gregis custodia dissipabitur; Luporum interim, ad disperdendũ, vigilante rapacitate? Audaciam, Nulli dubium, pusillani-

k *Rom.* 8.28.

mi-

mitas auget; dum fugat Audaciores ipſos humilitas Inſequentiũ: *proteſtante Plinio* l de Crocodilo, ex quo terror:
Plin. natural.
Terribilem hanc contra fugaces Belluam eſſe; fugacem contra inſequentes; audacia proſtitutâ. Quis autem non eſſet audax, rapax natura; Cuſtodũ incuria preſentita? *Vbi ſal ipſum infatuabitur*, m *in quo amabò ſalietur*? Dum *Virga vigilans* n comprehẽditur oſcitare; vigilabunt ne forſan *Ipſi dormientes* o *in ſõno pacis*? En *Leo rugiens*, p inimicus noſter Diabolus; *circuit, quærens interdiù quẽ deuoret*, non ſomnolentum tãtùm, ſed vigilantem, & oculatum: an non cœcutientẽ deuorabit, & oſcitantem? *Abſorbebit quidem, & currentia ipſa flumina*, ùbi poſſet: ex Iobo: q nõ miraturus omninò, *quod influat Iordanis in os eius*; Contradicentis defectu: & non deglutiet, Voraciſſimus,

m Matth. 5.13.
n Ierem. 1.11.
o 1 Theſ. 5.7.
p 1. Petr. 5.8.
q Iob. 40. 18.

hau-

haustu vno placidiores riuulos: vbi se haud penitus desédentes comprehenderit, voce grandi? Proh dolor! Æstuo, constitutus in agonia. Quis tanta per Orbem fouit dissidia? Quis tumultos tantos exegit? Bella tot Populorum ciuilia vndè iam processerũt? Inextinguibiles ignes tanti ex quo creuerunt? Hei mihi! *Ecce quantus ignis* (Tonitrui primus *N*atus aiebat r) *quã magnam syluam incendit?* Qua Matre, quo *Parente* tot flagitia prodiere? Intestinæ conuulsiones tantæ quo emerserunt fonte? Qua radice virulenti tot Stirpites pullularunt? Inundantes tot aquarum torrentes, quo gurgite, ad Orbis manauere dispersionẽ? Sunt libri, leguntur; s *verba Hipponẽsis Episcopi mutuata*. Sumus apertiùs in probatis. Vel dexterę porrò Prohibentis inopia; vel oculi Collustrantis defectione. Ast li-

r Iacob. 3.3.

s *Aug.* 139. *de* temp.

libamine non contenti;tanti postScripturas pedetentim, progrediamur, vt illustremur. Cecidit Protoplastus; Quo cadente;ruimusOmnes: dotibus, & gratia spoliatus originali; (*fecit enim Deus hominem rectum*, t ex Sapiente:) in pœnam, Nullus ambigat, quod gradus penitus omnes,actusq;singulos Sponsæ non lustrauerit Oculatus. Hanc enim vbi Deceptor u solam alloquitur,absque *Arbitris*,sinè Iudice, absque comite Viro: (proh dolor!)

Mortiferum in venas figit per vulnera virus:

quo totam infecit;totam miserabiliter sauciauit; perpetua totã profligatione prostrauit: vndè & nexũ propria voluntate contraxit,Misera, quo & vinxit Primum; (nè enim suas delicias contristaret: x *ex Augustino*: resistere non valuit iam ligatus) & posteritas primi eiusdem Homi-

S. Leo PP. serm. 3. de *Natiu. Dñi.*

t *Eccl.* 7.30.

u *Genes.* 3.1.

x *August. sup. Gen. ad lit.*

minis tota, nusquã in posterum est soluta. Soluta est diluuio omnis caro: y Carne solius perstante Noè, ad suscitandam hominis prolem: z dum Homines tẽpestate illa, qua irruit tempestas ex cataractis *a*, peruigili suorum actuum perscrutatione neglecta *b*, non inuisebant Coeci; nisi quæ spurciciem sapiebant humanitatis. Humanitatis porrò *Animam* Quisque spirans in Sodomis *c* deglutitur ab igne; omnisque Gomorrhæ pulchritudo *ab sulphure, spiritu procellarum*, *d* igneque ipso, deuorante vastatur: visitato Loth euadẽte: dum Ciues miseri, visitatione securi (vtinam uisitari digni essent inuenti!) nonnisi fluxæ carnis saginabantur carnalitate. Carnem plorauit Iobus *e* & sanguinem *f* Conuiuantium occisorum: (En *Rachel altera plorans filios suos; nolensque consolari*, *quia*

y *Genes.* 8.1.
z *Genes.* 6.11.
a *Genes.* 19.24.
b *Ps.* 10.6.
c *Genes.* 19.24.
d *Psalm.* 10.6.
e *Iob.* 1.19.
f *Matth.* 2.18.

quia non sunt :) omni penitus super ipsum irruente calamitate, ùbi domatis super Natos contriti anguli corruere. Quis autem scit, an illos Orbus hic aliquando neglexerit visitare? *Ibant illi porrò, & conuiuebant*, g (notate textum; sensum expendite, vbi lubet:) conuiuia ipsa instruẽtes per domos, Vnusquisque in die suo : Hic verò *non ibat* quidem (vt legimus *h*) acta Filiorum singula lustraturus: sed cõuiuij, per capita singula, diebus expletis, *mittebat ad eos Ipse*. Vtinam isset ! vtinam bacchantes filios personaliter visitasset : forsan domus illa non corruisset; opera, opeque Diaboli comminuta. Procidit cœcus Israel, ante Baal; manibus sculptile fabricatum adorans *i*(hui miserabilis casus ! *Qui nutriebãtur in croceis* k, *amplexati sunt stercora!*) ascendente ad Montẽ visionis interim Gubernatore

g *Iob.* 1.4.
h *num.* 5
i *Exod.* 32.8.
k *Thr.* 4 5.

re Mose, Principantis nè contrairet precepto: quo Subditorú fines, (vt moris quidē erat,) per dies lustrare non potuerat, impeditus. Dauid, Salomon, Samson, Cœteriq; his similibus, Viri fortes, & sapientes (Nullus quippè Sāsone fortior; Salomone sapiētior: nullus; loquentes verba scripturę: Dauide nullus prę stantior apud Orbem; *m*) corruissent fortassis firmissimæ Bases tot, & Columnæ, ùbi suę fragilitatis inquisitioni spatia per dierum non pepercisset? Cōsulite sapiētes: nō Inquisitor veni, sed Reuelator. OMNIA PROBATE, QVOD BONVM EST TENETE.

Cecidit, cecidit *Babylon* (*collachrymantē quęso Vatem audite n*) quoniam hi, qui vigilare debuerant, dormierunt. Ah, quantos decepit somnus! *Vigilemus itaq; & oremus; o vt nō intremus in tētationē.* Profligatus est Israel; dum stupidi

Exod. 32.1.

3. *Reg.* 3.12. & 4.31.

Act. 13.22.

m Cōsule Vitriac. serm. Euangel. Domin. inf. oct. Epiph. de violent. libidin.

n *Isai.* 21.9.

o *Matth.* 26.41.

Isai. 56.10.

Speculatores eius effecti, noctis excubias, somnolenti, non perfecerunt. Hierusalem miserabiliter est prostrata; eo quod Princeps, Sacerdotes; atque Doctores eius, quinimo; & ipsissimi met Prophetæ vaniloquis dediti, & vera non annunciarunt Eidē: verba Singuli prophetantes mēdacij, (*vt Verus ille loquutus*
p Ierem. 2. 8. *est aliquando p*) & strictę Visitationis, perquisitionisque
Thr. 2. 29. & 4. 13. præceptæ methā deseruere. Quid plura? Fila prius quàm deficerent constipata, deficeret omnis Caro; Nosque vltrà positos columnarum terminos progrederemur; (ibi.n. dicitur: *NON PLVS VLTRA*) si Mortalibus dari posset pro cessio in immēsum. Sat est signasse. OMNIA PROBATE, *QVOD BONVM EST TENETE*. Tenentes interim ex Cordatis; quod diù *N*ullus perstabit omninò, signatus licèt sit omni dote; nullibi *M*undus

integer permanebit, absquè Visitatore. Nouerant porrò sensum ipsissimum trutinatū ex vero, qui grandi clamitabant voce: *Visita nos Domine in salutari tuo*. q Sed & præsenserat quidem optimè eiusceemodi Visitationis effectus, Qui, ùbi nocte tantummodò visitatus: *probatus* r *igneque examinatus euasit*; vt præluceret: ob idque factus ardentior, libamine prægustato: luceque iam conquisita, dante Visitatore; Cœterorum in vmbra haud oblitus, pronus supplicabat pro cunctis: *Intende ad visitandas Omnes Gētes*: s Vide, Domine quæso, *vide & visita Vineam istā*, t Qui paululùm, vt visitasti Terram; & vino eam tuæ lętitię statim inebriasti; & multiplicans illi copiosiùs benefacere: *multiplicasti locupletare eam*, u Profusus Rector.

q *Psalm.* 105. 4.

r *Psalm.* 16. 3.

s *Psalm.* 58. 6.

t Psalm. 79. 15.

u *Psalm.* 64. 10.

Visitationis itaque necessitatem comprehēdimus non

ingratè:cadet nè iterum ſub
incuria? Ipſi viderint, qui li-
brare venerunt Orbem. Ipſe
verò: quæ maior(dicam)pro-
batio;quæue euidentior pro-
palatio Veritatis,ipſiſſima il-
la,qua erudimur ex fide:(ſub
eadem *V*iſitationis neceſſita-
te perſtricti)nuſquam orbum
Orbē, è regione *vmbræ mor-*
x *Iſai.* 9. 2. *tis* x,tenebriſque(quibus tot
fuerat ſeculis miſerabiliter
conſepultus)fuiſſe in poſterū
releuatum; niſi decreto apud
Triadis Curiam Viſitationis
expleto; (quod fuit idealitèr
y Suar.in 3. D.Th. q.1.& 2. ab initio;vt Theologica pau-
cula verba loquamur y)Ori
ens ipſe Deus Mundum hunc
tenebroſum , miſericordia
motus,*Viſitaſſet* z *ex Alto?*
z *Luc.* 7. 13. Verſamur ſinguli in patenti-
a *Epheſ.* 5. 13. bus : *Lumen eſt omne,* a *quod*
manifeſtatur : ex Paulo. *Bene-*
b *Luc.* 1. 67. *dictus Dominus Deus Iſrael.* b
(Hoc muto , expeditior nul-
lus;Nullus veracior hoc Pro-
pheta) *& prophetauit dicēs:*
Be-

Benedictus Dominus *Deus Israel, quia visitauit, & fecit Redemptionem Plebis suæ.* Signate verba; notatę miracula; expenso sensu, per ipsa libramina veritatis. Visitauit, & fecit Redemptionem. Dum enim Oriens visitauit, ex Alto: Redemptionem in imo, ex visceribus misericordiæ suæ, Pientissimus miserator expleuit. Ergò non perfecisset omninò (*N*ullus mihi cœcus ducatum præstâs; Cœcus claudicans non errabo; imò nec claudicabo quidem in cœcitate, expeditos ùbi Oculatorum Patrum prosequor gradus *c d e f* :) non perfecisset inquam omninò iam exactâ ex *V*isitatione Redẽptionem; vbi ipsissimę Visitationi (non *N*ecessitatus tamen, non Impulsus, nõ Coarctatus; sed voluntate Præfixus in hoc decreto) Personã Ipse suam non præsignasset. *Benedictus Dominus Deus Israel*

Aug. 2l. de Ciuit. Dei.

c Basil. in illud Ps. 48. Frater non redimit. &c.

d Fulgẽt. de Incar. & gratia cap. 4.

e Athanas. lib. de Incar. Verbi, initio.

f D. Tho. 3. p. qu. 1. art. 2.

el, quia visitauit, & fecit Redē-ptionem plebis suę. Sat est oppidò: *testibus* g *non indigemus valentioribus*, ad vincendum: vindicata sustinentes per *Ve*ritatem.

g *Matth.* 26. 65.

In stupiditate permanebimus ergò (liceat mihi dicere, quod non Ego: *non vos estis, qui loquimini h*) Ergò nō resipiscemus, expergefacti? Quis *Visitationem* adhùc respuat; ex *Visitatione* reficiendus? Reficit porrò; refouet, renouat, solidat, roborat, cūcta perficit Visitatio. Nolo autem longiùs peragrare: vt quid enim tota die versabimur in anfractis; domesticos parietes alloquentes? Releuemus amabò omne velum ex Templo; vt reuelatè pateant interiora omnia ad extremum. *Habet* fortasse Pręsul (supponimus per hypotesim, quod non credimus: ō-gè absit enim à Regularibus omnis dolus) habet fortasse

h *Matth.* 10. 20.

Prę-

Prçsidens Aliquos sibi commissos Subditos ceruicantes, discolos, mente corruptos, reprobos circà Religionem, malèque in obseruantiam Regularem consensientes. Ex tantis, quid autem peius? Garrulos, scriptitores, vociferantes, elatos; elingues pro Cœteris omni tempore; cunctis diebus pro se linguaces: *malè tractantes Verbum ipsissimum veritatis. i* Quid ni erunt autem infirmi? Vtinam: dum infirmitas vires nonnunquã scindit, & voces. Planè Cunctis robustiores; substentaculis vltrò fortissimis communiti, Patronis amplissimè Potentissimis roborati; omniq; robustiori pedamine, prç cœteris, circumsepti. *Deus* misericordiam suam tecum operetur, Placide Pastor, habens quæ erodas duriora. Quid aget interim, inter anfractus positus; k *Constitutus* hic Regens *in agonia*? Fortitudinẽ in-

i *2. Tim.* 2. 15.

k *Luc.* 22. 44.

induat, & rigorem, dura lo-
l 2. Tim. quatur: caſtiget, *arguat, in-*
4. 2. *crepet, l*, verberet, in virga
m 3. Reg. ſeuera corrigat, *flagellet ſcor-*
12. 14. *pionibus m* Obduratos. Aſt
perturbati nouimus, flagel-
lanti Roboam, quid euenerit.
Non niſi ſemper ex duriori-
bus aſperiora exigit deſpera-
tio. Abalienationem porrò
vndecim Tribuum n furens
n 3. Reg. iuuenis eſt expertus: vſus
12. 13. conſilio Iuniorum. Roges
& 19. 12. ergò vexatus Paſtor; horte-
tur mitis; in ſibilo auræ te-
nuis ſuſurret placida Inſenſa-
tis; (*non reſpondeas ſtulto iux-*
tà ſtultitiam ſuam; aiebat Sapi-
o Prou. ens: o) mella perfundat vbi-
26. 5. que: ſi fortè, ex placidioribus,
Ipſi reſipiſcant Ingrati. Vti-
nam, & nō obduratiores eua-
derent, ex mellitis. Vtinam
non effrœnatiores fierent,
p Greg. qui adhùc liberi diſcurrebāt,
Paſtor. & diſſoluti. Iura autem regi-
lib. 3. minis(*Gregorio Iudice p*)citò
diſſoluuntur, ac pereūt; Præ-
lato

lato cum delinquentibus effecto pacatiore. *Quid itaque tibi vis faciam* q optime Rector? q Luc. 18. 41.

Perfer, & obdura; labor hic tibi proderit olim:
Sæpè tulit Fessis succus amarus opem. r aiebat ille. r Martialis.

Illum propterea sequere, qui dicebat: *Omnia sustineo propter Electos* s (Nos autem & modò dicimus, propter Discolos) vt ex ipsa patientia coroneris. Sed heu? Quanti ex his in peius omninò progressi sunt; Prælatorum patientia Conculcata? Itaque omni tandem seposito mellis fauo: Aculeum vltrò pungētissimum acuat ad extremū; robustiora induat; imploret auxilium à Potente; Dexteramque ab Habente potestatem exquirat; vt in brachio indè virtutis, ac fortitudinis, maxillas conterat Iumentorum. Proijciat, expellet, ventilet, deijciat, eradicet; cor- s 2. Tim. 2. 10.

ruptumque eradicatum loliū separet à frumento. *Omnia mihi licent,* t *sed non omnia*
t 1. Cor. 6. 12.
expediunt; Egregius Doctor ille dicebat. Quid fiet inde? Vel incorrigibiles euadent, tantis importabilibus castigati: vel ad vindictam concitabunt Potentiores: Qui miserabilium facillimè miserentur: vel Orbem confundent totum, vocibus Cunctos vndique obstrepentibus obtundentes. *Peruersi quippè difficilè corriguntur* u. Ideoque siuè
u Eccl. 1. 15.
castigati proijciantur in mare; siuè relegentur in Insulas condemnati; siuè in desertū prosternantur concisi; siuè perfossi prostituantur, ac vulnerati: non nisi semper in peius, qui eiusmodi sunt progredientur Irati. Vndè ergò remedium? Quis illos cōpescet ergo? Quis puniet; quis franget; quis coercebit Exacerbatos; nè in immensum effrenescant, incastigati? *Imple*

ple facies eorum ignominia(*N*ullus Psalte sapientior hac in cura) x *imple facies eorum ignominia, & quærent Nomen tuum Domine*. Sed qualis hæc ignominia, quę nec *E*xacerbatos ipsos acriùs exasperet, ob rigorem: nec ex simplicitate plurimùm vilescat apud Rebelles? Ex Reuelante totum exequimur in candore. En pręcipua, Patres, pręuaricantium maxillarum cōstrinctio; en Discolorum sensibilior ignominia; hęc potissima y planè punitio: Visitatio. *N*ouimus ipsum Dauid y multos percurrisse menses impœnitentem; tumque tandem cōtritum resipuisse, (ad quod, & Potentia Regnorum omnis extitisset imbellis) cùm primùm reuelationem facinorū sibi publicam, confusionemq; orituram exindè, comminans Propheta *N*atan pręnunciaret apertè: *Tu fecisti*, dicens, z *abscondite; Ego autem faciam*

x *Psalm.* 82. 17.

y *N*ierimbergh pr. Diu. gr. p. 2.

z 2. *Reg.* 12. 12.

verbum istud in conspectu omnis Israel, & in conspectu Solis. Dixit autẽ Dauid: peccaui Domino. Timor quippè reuelandarum ignominiarum in publico, facinorumque propalandorum in faciem Solis, seueraque posthæc flagellatione, coram omni Populo castigandorum, tibias Inflexorum non nisi certò corrigit, absque manu. *Imple facies eorum ignominia* (remediũ iteret Cytharædus,) *& quærent nomen tuum Domine.*

Per immissum ergò in venas iudicii imminentis timorem. Qui effrœnebant in placidis; Qui ex seuerioribus accendebantur igniti; subitâ mutatione, perculsi confusione, quiescent: *in viamque iustitiæ & veritatis*; Regularisque obseruantiæ, qua exciderant, breuì reducentur humiliati. Hæ methamorphoses porrò Visitationis exactæ. Hæc virgę vigilantis ad Visitan-

tandum inaudita miracula. Hæc sublimis potẽtia; *Visitatio. Non est quidem ad vnum vsque a*, qui non reuereatur, confusus ex Potestate. Intimetur immines Visitatio Discolis, immorigeratis, linguacibus: compescent pacati statim linguas & corda; timore perterriti, ne signentur. Currunt forsan Officiales aliquot altiores, non *viam mandatorũ illam*, quam Psaltes: *b* Principantis ordinationibus subiugatus: sed liberæ voluntatis iter, per quod durities propria ceruicantes cõducit miserabiliter fascinatos. Timet Prior, illos vel per somnium conturbare; ne turbetur & Domus, commotis illis: *laboratque interim sustinens*, *c* vt non incidat in peiora. Non laudandus quidem est Vsus; non Actus exagerandus, bonus licèt in voluntate: at miserabilis Status! *Abscindatur citò de monte Lapis*, (Visitatio

a Psalm. 13. 2.

b Psalm. 118. 32.

c Jerem. 6. 11.

ſtatutalis) *percutiatque Erecti Simulacri in pedibus ferreis, & fictilibus : ſtatim elata Statua proſternetur. Tunc contrita ſunt*

d Dan. 2. 33. *pariter* (notat textus *d* quod ipſe proſequor) *ferrum, teſta, æs, argentum, & aurum*, (hui lapilli huius potentia ?) *& reducta quaſi in fauillã æſtiuæ areæ*. Humiliato autem peruio diſcurrẽte Grege, releuabitur Paſtor. Sint Seniores in Domo, eò Cœteris importabiliores omninò, quò Grandiores: multa, ex annis multiplicatis (non anni porrò, ſed annorum bonitas numeranda *e*) ſibi ipſis indebitè ſupra Cœteros, indulgentes.

e Kemp. l. 2. de Imit. Chriſt.

Quales habebit Rector, ad tantos portandos Viros, vires exactas; Qui vel voculam fortè vnam ergà illos emittere non eſt potens? Monitu Apoſtolico fulciuntur: *f Seniorem nè increpaueris; ſed obſecra vt Patrem*. At malè ad ſenſum ſuum: bonum licet Apoſtoli

f 1. Tim. 5. 1.

ſit

sit effatum. Vbi enim rogati semper; nullatenus increpati; omni prorsus tempore, graues licèt, *super dolorem vulnerum* g tolerati; magis magisque in ipsis suis conturbantibus indulgentijs insolescant: an nō debebūt corripi voce grandi, actuque increpari validiori: habeant pro se licet Apostolum, præcipientē dicam, nè tantummodò commonentem? Expectabit tamen non impatiens Rector ipse *vsque ad tempus, & tempus & dimidium temporis* h; Visitationi nempè præfixum; (*tempus enim breue erit,* i vbi tantummodo biennale: *citiùs quippè aquâ ipsa dilabitur omne tempus* k) Eos, vtcùmque potest meliùs, portans patiēs *inter vlnas:* l indèque posito Tribunali, igni expositos, publicèque *examinatos;* m omni exutos scoria breuì experietur; ita vt omninò tractabiliores euadant, ac flexiores:

g *Psalm* 68. 27

h *Apoc.* 12. 14.

i 1. *Cor.* 7. 29.

K *Iob.*

l *Luc.* 2. 28.

m *Psalm.* 16. 3.

erunt-

n *Marc.* 16.20. eruntq;, *Domino cooperante* n, *omnes indè docibiles Dei* : Qui ſignabantur antè indociles ad communia. Sint Paſtori infenſæ plurimùm Oues:ſitq; vel Paſtor ipſe (quod Deus auertat)Ouibus ſibi ſubditis infeſtiſſimus: inter ſepta queſo domeſtica ad inuicem ſe contineant ſubſignati (quod quidem nuſquàm eueniet,dū uel à ſubditis ipſis,uel à Prelato certa mox Viſitatio inſperatur)*donec ponantur Throni* : (methodum habemus ex

o Dan. 7.9. Danieleo) *Antiquuſque ille dierum*(Quem oculis plenum Oculatus expendit Videns p) iudicium ſedat, librique ape-

p *Ezech.* 1 18. riantur ; (*liber ſcriptus proſeretur*,q *in quo totum continetur*)

q *Hymn. Dies illa, dies iræ, &c.* ex quibus ſinguli in ſtatera diſtricti iudicij,ſtrictique Iudicis appendentur : *Quique*

r *Dan.* 5. 27. *tunc minus habens* r *inuenietur: iudicatus exibit, & condemna-*

s *Pſalm.* 108. 7. *tus*. s

To.

Totus igitur Regularis Orbis quietus erit; totus in pace quieſcet: (*& factus eſt in pace, t locus eius*; aiebat ille t) Nullusq; extrà caſtra vocitabit omninò: vocibus in guttur Vociferantium ſuffocatis: ùbi per proximas omni Plebi Viſitationes, ſeſe totum ex integro cor effuſuros, Iudicantium in conſpectu, ipſi ſperabunt Exaſperati: indeque acto iudicio: u *tribuendum vnicuique, u quod ſuum eſt: iudicium pro ſe Quiſque portaturus, ſiue boni, x ſiue mali, quod geſſerit* x apud Orbem. Ex Paulo totum: Vos autē Patres; OMNIA PROBATE, QVOD BONVM EST TENETE.

t *Pſalm.* 75. 3.

u *Rom.* 2. 6.

x *Rom.* 14. 12.

Porrò integri perſtabimus, omnique tempore incorrupti; nec incuria, vel iniuria, ſiue temporis edacitate corroſi, erimus ſicut Cœteri macentes plurimùm, & diſtracti: *Tu autem idem ipſe es*. y (auguratio nobis feliciſſima Pſal-

y *Pſalm.* 101. 28

tis

tis y) *& anni tui non deficient:* ùbique *V*iuidi permansuri, *V*egetesque pariter, ac florentes ad finem vsque dierũ; ùbi districtam Pręcepti huius obseruationem custodierimus impolluti. Cuncti quippe ad bona singula operandum (plus Nobis aduerbia conferre, quàm verba; docebat, post Hieronymum, z *&* Gersonē, a Bonauentura; b referente Nigronio, c) excitabuntur; tuba tamen excitante Visitatorum. Hac autem deficiente; lassi Omnes deficiēt ex itinere; dormientque somnum suum imperturbati. Inflexi quidem, tuba canente, consurgent diluculò terrefacti; ne cum rubore item pariter ac dolore publicè corrigantur: Erecti autem, vt patenti iam appensi statera laudentur, ex virtutibus præmiati. *Dignus est enim Operarius mercede sua.* d Vndè Ille. e

z Hieron.
a Gerson.
b Bonauēt.
c *Nigron.* trat. ascet. de Cur. minim.

d *Luc.* 10. 7.
e Iuuen. Satir.

Oderunt peccare Boni, virtutis amore:

Ode.

Oderunt peccare Mali, formidine pœnæ.

Vbi autem pœna non imponitur prò delicto : *Virtus* ùbi non præmiatur prò meritis : quis ab brauium contendet impiger in cursu semper perseuerans exinanitus? Quis iugo sibi imposito colla submittet humiliatus? Vel *Nullus* fortè; vel Pauci. Nam & Paulus *f* aliquandò: *non coronabitur nisi qui legitimè certauerit*. Ergo post certamen ipsum; Corona. Etiam præmijs, talentisque, plenis manibus, hortabatur ad pugnã: *si enim sustinebimus*, *g* *& conregnabimus*. Etiam Christus modò iteratò repetit: *h* *dignus est enim Operarius mercede sua. Euge serue fidelis*; *i* *quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam; intra in gaudium Domini tui.*

f Philip. 3. 14.

g Tim. 2. 12.

h Luc. 10. 7.

i Matth. 25. 21.

Itaque Nobis ex Visitationibus omne bonum. Et oh

uti.

utinam (dicam autem sic per
transennam; non enim *præ-*
K Prou. *scriptos Parentum fines* k au-
22. 28. deo Somniator Puerulus de-
florare) vtinam inquàm pos-
set, per se, subditos Noster
Princeps oculatissimus, prout
cœteri Prę'atorum, proprio
oculo inuisere, visitare! (mit-
Iob. tebat ad Natos Iob, l non
1. 5. visitabat, & domus anguli
sunt contriti, oppressis Libe-
ris?) Vtinam fines Orbis to-
tius personaliter peragrare;
Domosque singulas præsen-
tiâ collustrare, Qui sedens in
Throno claustri, mente plus
omnibus, nisi corpore, labo-
rat, & penna. Vtinam ali-
quandò terminos suos exiret,
Qui non exiens, omnia regit;
prędicatus ab Orbe: forsan
aliter viueremus: exactiùs
fortassè nostra õnia exeque-
remur: fortè lucidius resplẽ-
deremus, admiratioremque
Mundum ex nostris ipsis acti-
bus teneremus, quàm nunc
con

cōstricto Nostro Capite intra septa. Quis scit enim an Capite perlustrante; & Bases, & Membra ipsa totius Corporis viderentur adhùc in melius restaurata? Quis scit an irrepsissent aliquandò in Orbem nostrum nęuuli tantùm improbitatis: næuulos ipsos minimos, per Se quidēm, non Alterius ope, Principe corrigente? *At nè ponamus in Cœlum os nostrum*, m Insipiētes; nè ipsa *lingua nostra balbutiens in terra citò transeat* perforata. m Psa 27.9

OMNIA PROBATE, QVOD BONVM EST TENETE.

Ipse verò, nec notula quidem mihi inuretur autumo, ùbi repetam iteratò: Omnibus ex Visitationibus omne bonum: dùm tamen & bonum ipsum nō ambigimus ex Statutis. Nonnè silentium, & solitudo, Cardines duo principaliores totius fabricæ, quibus Orbis hic constat præcipuè, perstat, ac floret; ex no-

stris

ſtris Legislatoribus ſtrictiſſimè demandantur ? Et *N*ulli quidem dubium, quin & ſilentium ipſum, & ſolitudo, & quęque cœtera legis pręcepta integerrimè cuſtodientur vbique ; ùbi *V*iſitationes vigeant integrales: ſciens Quiſque ſuper iiſdem ſtrictiſſimè rationem ſe redditurum in Tribunali. Ex Statutis itaque Viſitatio, vt floreamus; ſed ipſa Statuta viuida planè florebunt, ac vegeta; dum de præceptis *V*iſitationibus nuſquá contingerit deflorari. Quin imò auſim dicere tandem, ex *V*iſitatione, *S*tatuta: dum ex Legibus ſtatutariis, Viſitatio Hæc ſomniator ex Reuelante. Vos Patres interim, Senatores ampliſſimi, Occulatiſſimi Orbis Iudices, a Rectores : OMNIA PROBATE, QVOD BONVM EST TENETE.

Declamabat F.I.C.

A.D. 1681.

LAVS DEO.

R.

A B C D E F G H

VENETIIS.

Apud Brigongium 1686.

Superiorum Permissu.

– 11 –